

Затверджено
Розпорядження начальника
Кремінської міської військової
адміністрації
від _____ 2023 № _____

ПРОГРАМА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ КРЕМІНСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
на 2024-2027 роки

2023 рік

.

СТРУКТУРА

розділів Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської міської територіальної громади на 2024-2027 роки

Вступ

1. Аналіз соціально-економічного та культурного розвитку.
2. Мета, завдання та заходи соціально-економічного та культурного розвитку у 2024-2027 рр.
3. Джерела фінансування Програми соціально-економічного та культурного розвитку Кремінської міської територіальної громади на 2024-2027 рр.

Додатки:

1. Основні показники економічного і соціального розвитку Кремінської міської територіальної громади на 2024-2027 роки.
2. Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми соціально-економічного та культурного розвитку Кремінської міської територіальної громади у 2024 - 2027 роках.
3. Перелік чинних міських програм, які передбачені до виконання у 2024-2027 роках.
4. Перелік міських цільових програм, які потребують розробки і передбачені до виконання у 2024-2027 роках.
5. Перелік пріоритетних проектів Кремінської міської територіальної громади, які заплановані до реалізації у 2024-2027 роках.

ВСТУП

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кременської міської територіальної громади на 2024-2027 роки (надалі Програма) розроблена на основі аналізу поточної ситуації в господарському комплексі громади, виходячи із загальної соціально-економічної ситуації, що склалася на території громади та області, з урахуванням можливостей та місцевих ресурсів, відповідно до пріоритетних напрямків розвитку населених пунктів громади.

Програму розроблено з урахуванням запровадження воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про засади державної регіональної політики», «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України», постанов Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану», від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки», від 02.05.2023 № 430 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки». У Програмі враховано положення та основні завдання Державної Стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, Стратегії розвитку міста Кременської громади до 2027 року, а також Національного плану відновлення України.

Програма підготовлена за участю управлінь та відділів Кременської міської військової адміністрації, підприємств, організацій та установ, мешканців громади. Методичною основою розроблення Програми є закони України «Про правовий режим воєнного стану», «Про місцеві державні адміністрації», «Про військові адміністрації», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про засади державної регіональної політики», типова структура програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на наступний рік, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 (із змінами), постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки».

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному, регіональному та місцевому рівнях, а саме: Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695; Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246; Стратегії розвитку Кременської об'єднаної територіальної громади Луганської області до 2027 року та Маркетингової стратегії Кременської об'єднаної територіальної громади Луганської області з урахуванням Плану реалізації на 2021 - 2023 роки Стратегії розвитку.

Також, враховуючи те, що практична реалізація основної частини заходів Програми можлива після деокупації території громади та з урахуванням конкретної ситуації на той момент, включаючи шкоду та збитки, завдані довкіллю і природним ресурсам збройною агресією російською федерацією, заходи Програми будуть реалізовуватись враховуючи заходи наступних документів:

- Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;
- Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету міністрів України від 14.08.2019 № 688 – р;
- Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 -

2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 №1134;
 - Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 - 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р.

Координацію роботи щодо розроблення та формування проекту Програми забезпечував відділ економіки, торгівлі та регуляторної політики Кременської міської військової адміністрації.

Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2024-2027 роки щодо забезпечення відновлення та зростання в реальному секторі економіки й на цій основі – поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Кременській міській територіальній громаді Луганської області на основі аналізу поточної соціально-економічної ситуації у господарському комплексі міста. щодо забезпечення розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення області. Прогнозні розрахунки та заходи Програми розроблені на якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Луганській області.

Головною метою Програми є забезпечення надійного функціонування інженерно-транспортної, енергетичної, комунальної інфраструктури та соціальної сфери міста в умовах воєнного стану після деокупації території громади; створення передумов для прискореного післявоєнного економічного та інноваційного розвитку громади, зокрема шляхом створення сприятливих умов для ведення бізнесу та залучення інвестицій, вдосконалення механізмів управління розвитком громади, що стане основою підвищення добробуту, якості та безпеки життєдіяльності населення Кременської громади. В умовах окупації населених пунктів територіальної громади російським агресором, головною метою Програми є забезпечення надійного функціонування соціальної та гуманітарної сфери міста, забезпечення реалізації прав і задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб з числа мешканців громади, поліпшення умов їхньої життєдіяльності, створення фінансових, організаційно-правових і технічних механізмів для забезпечення комфортного соціального клімату й досягнення позитивних зрушень щодо рівня та якості життя населення.

Прогнозні розрахунки і заходи Програми розроблені на основі аналізу поточної економічної та соціальної ситуації у господарському комплексі громади, з урахуванням тенденцій попередніх років, показників підприємств основного кола економіки, пропозицій структурних підрозділів військової адміністрації, враховуючи наслідки в громаді внаслідок бойових дій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України.

Програма ґрунтується на аналізі тенденцій розвитку секторів міської економіки, наслідків пандемії COVID-19 та викликів війни, а також припущеннях, що враховують вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків, та визначає завдання і заходи економічної та соціальної політики міської влади на 2024 – 2027 роки, індикатори та основні прогнозні показники на середньостроковий період.

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, а також коштів суб'єктів господарювання, що спрямовуються на вирішення нагальних проблем громади. Заходи Програми узгоджені з бюджетом територіальної громади та фінансуватимуться як за рахунок бюджетних коштів, так і за позабюджетні кошти: кошти підприємств, міжнародних фінансових організацій та інвесторів. Проект Програми в установленому порядку буде проходити процедуру стратегічної екологічної оцінки. Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів структурними підрозділами військової адміністрації здійснюватиметься щоквартальний моніторинг виконання Програми, що дозволить оперативно приймати необхідні управлінські рішення.

В додатки Програми можуть вноситись зміни щодо фінансування заходів в залежності від сум затверджених в бюджеті громади з урахуванням фінансового ресурсу.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Промисловість

До початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України в промисловому комплексі регіону продовжувалися відбуватися структурні зміни. Місцева економіка була представлена традиційними секторами - добувною та обробною промисловістю, агропромисловим комплексом.

Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) промислової діяльності підприємств основного кола на 2022 рік було заплановано 514,2 млн.грн., індекс промислового виробництва – 95,4 % до 2021 року.

Проте, з 24 лютого 2022 року, через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, активні бойові дії на території області, тимчасову окупацію її більшої частини виконання планових показників стало не можливим. Основна частина промислових підприємств громади зазнали значних пошкоджень та руйнувань.

Серед основного кола промислових підприємств громади релокуватись змогли лише деякі. Серед них: ТОВ "НВП "Аеромех" в Черкаську область, ТОВ "Укрспецгеологія" в м. Київ, ТОВ "Голден груз" в м. Дніпро, ДП "Кремінське ЛМГ" в Черкаську область, ПП "Укр-Монолітбуд" в м. Рівне, ТОВ "ВФ "Кремінна-Пром" в Київську область, ТОВ "Кремпром" в Київ, ТОВ "Індастріал Форест України", ПП "Охоронний центр "Легіон" в м. Дніпро. Дані підприємства змогли відновити діяльність, частково зберегли трудові колективи, опановують нові ринки збуту продукції та послуг в інших регіонах. Керівництво УП ТОВ «Віко-Україна» перемістилось на підконтрольну Уряду України територію, але саме підприємство зазнало значних пошкоджень та руйнувань.

Підприємства основного кола громади, такі як ТОВ «Куб-Газ», ТОВ «Пінта-Кремінський пивоварений завод», ПП «Продгрупсервіс», ТОВ «Кремінський завод «Ритм» релокуватись не змогли. Подальші перспективи діяльності цих підприємств будуть розглядатися після звільнення території громади та Луганської області від російського агресора. Інформація про інші підприємства малого бізнесу – відсутня.

Підприємства переробної галузі залишилися на тимчасово окупованій території - частина з них зруйнована, обладнання пошкоджено або вкрадено. Розвиток промислової переробки в агропромисловому комплексі безпосередньо пов'язаний із відновленням України від наслідків військової агресії російської федерації за допомогою ЄС та країн G7.

В умовах стабільної державної підтримки виробників продукції тваринництва та садівництва, розвитку фермерських господарств, сільськогосподарських кооперацій прогнозується поступове формування якісного підґрунтя для нарощування обсягів виробництва продукції з доданою вартістю, підвищення її конкурентоспроможності.

Підтримкою зростання виступатиме внутрішній попит, а саме споживчий та інвестиційний. У прогностичному періоді очікується тенденція щодо зміщення акцентів на користь інвестиційної компоненти на тлі продовження процесів підвищення споживчої активності населення.

Кремінська громада Луганської області знаходиться в особливо важких умовах – на лінії зіткнення (пошкоджено та зруйновано майже всі суб'єкти господарювання, житлові будинки мешканців, інфраструктура міст, втрачено людський трудовий потенціал та ін.).

Проте, незважаючи на це необхідно відновити промисловий та сільськогосподарський потенціал громади, створюючи умови для перспектив їх роботи в майбутньому, та сприяти утворенню нових виробництв.

Основні проблеми:

- тимчасова окупація всієї громади;

- руйнування та пошкодження майна суб'єктів господарювання;
- релокація підприємств громади до безпечних регіонів України;
- невизначеність механізму та джерел фінансування відшкодування збитків суб'єктам господарювання.

Основні завдання:

- проведення оцінки збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та потреб на відновлення виробництв;
- сприяння створенню податкового механізму для оновлення пошкодженого та зруйнованого виробничого обладнання;
- надання державної фінансової підтримки суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні, спрямованої на відновлення та розвиток підприємництва, а також сприяння створенню нових робочих місць;
- розвиток інноваційних промислових точок зростання;
- просування продукції промислового комплексу громади на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- сприяння забезпеченню економічної адаптації та відновлення діяльності 100 відсотків мікро- та малих підприємств із числа учасників проєктів міжнародної технічної допомоги, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, спрямованої на зміцнення їх спроможності працювати та забезпечувати критично необхідними товарами і послугами;
- залучення промислових підприємств до виставково-ярмаркових заходів, включення буклетів з їх продукцією до різноманітних каталогів;
- сприяння пошуку нових ринків збуту промислової продукції.

Очікувані результати:

- відновлення діяльності промислового комплексу шляхом повернення релокованих підприємств регіону з безпечних міст України до Кременської громади;
- забезпечення модернізації виробництва;
- забезпечення працевлаштування населення;
- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

Підприємництво

До широкомасштабного вторгнення російської федерації в Україну в Кременській громаді діяло понад 1200 суб'єктів підприємницької діяльності, з яких:

- малих підприємств - 209 од.;
- СПД – фізичних осіб (платники податків) - 1002 од.

Внаслідок військових дій, спричинених російською агресією, суб'єкти підприємницької діяльності Кременської громади зазнали втрат.

На сьогодні не мають можливості працювати тисячі фізичних осіб – підприємців та підприємств. Їх майнові комплекси перебувають на тимчасово окупованих територіях та зазнали значних пошкоджень, руйнувань і пограбувань. Бізнес потерпає від втрати основних фондів, кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо. У зв'язку з тимчасовою окупацією території громади частина підприємців вимушена була переміститись до більш безпечних регіонів України.

Релоковані підприємницькі структури відновлюють свій бізнес або переформатовують його на інший вид діяльності. Значна частина релокованих підприємств мають проблеми із обіговими коштами, орендою приміщень, збутом продукції, сировиною, набором кваліфікованого персоналу і відсутністю особистих контактів із представниками влади або певних ланок бізнесу інших регіонів країни, куди вони перемістилися.

Не зважаючи на тимчасову окупацію території громади, релокацію бізнесу та органів влади в інші регіони країни, співпраця з деякими членами ради підприємців при військовій адміністрації (створеної при міській раді) та підприємницькими структурами продовжується.

Військова адміністрація співпрацює з Всеукраїнською Асоціацією ОТГ, Київською школою економіки KSE Institute, Проектом USAID «Економічна Підтримка України», Програмою ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP), Програмою «U-LEAD з Європою» та іншими структурами, що впроваджують проекти, направлені на розвиток та підтримку бізнесу і надання адміністративних послуг.

Підтримка підприємництва здійснюється відповідно до заходів Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Кременській територіальній громаді на 2021-2023 роки. Організуються та проводяться робочі онлайн наради за участі релокованих підприємницьких структур громади.

Проводиться робота щодо залучення суб'єктів підприємництва до участі у конкурсних відборах на отримання грантів та іншої фінансової допомоги для розвитку бізнесу, про відповідна інформація розміщується на сайті військової адміністрації.

Спеціалістами військової адміністрації та керівниками хабів ведеться постійний моніторинг вакансій, який оприлюднюється місцевими центрами зайнятості, та доводиться до відома внутрішньо переміщених осіб, в разі звернення до працівників хабів з питань працевлаштування. В створених хабами групах в месенджерах для ВПО з Луганської області, з метою інформування переселенців з різних питань, оприлюднюється інформація щодо участі у навчальних вебінарах з питань працевлаштування, можливості відкриття власної справи через участь в грантових програмах різного спрямування тощо.

В травні-червні поточного року шляхом організації громадських робіт з Северодонецьким міським центром зайнятості працевлаштовано 4 особи з числа ВПО Луганської області (м. Рівне).

Спільно з керівником ГО «Кременська бізнес-асоціація» також ведеться робота з питань консультування суб'єктів підприємництва в напрямку започаткування та/або відновлення бізнесу в нових умовах та місцях проживання ВПО.

З березня по червень 2023 року Кременська бізнес-асоціація реалізовувала проект з відновлення мережі Центрів підтримки підприємництва на базі своєї структури в рамках проекту "УКРАЇНА ТА ЄВРОПА: ЛІДЕРСТВО ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ У ФАСИЛІТАЦІЇ ТЕРМІНОВОЇ ДОПОМОГИ І ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА СОЛІДАРНА ЄВРОПЕЙСЬКА ПІДТРИМКА". Було проведено 3 цикли тренінгів: "Фандрайзінг для МСБ", "Складання бізнес-плану" та "Від ідеї до бізнесу" у березні, квітні та червні. В участь у цих тренінгах взяли участь 60 підприємців. Крім того, майже 100 підприємцям були надані консультації зі складання бізнес-планів та заявок на отримання фінансування. Тренінгові заходи, наставництво та консультації щодо залучення фінансування стали можливими завдяки підтримці Центру міжнародного приватного підприємництва (CIRE).

Також керівником ГО «Кременська бізнес-асоціація» та експертом в сфері розвитку МСБ Бабійом О. в 2023 році проведено цикл тренінгів «Підприємництво та розвиток бізнес-навичок», який адмініструвався ТОВ «Європейська технічна допомога» за підтримки Програми розвитку ООН. Було відвідано 10 міст країни (Вознесенськ, Вінницю, Дніпро, Полтаву, Ромни, Ніжин, Львів, Ужгород), та повторно Вінницю та Дніпра. Усього навчання пройшли близько 250 підприємців, в т.ч. з числа ВПО щодо формування бізнес-ідей, проведення розрахунків фінансової частини та вчили презентувати бізнес-моделі.

Налагоджено роботу щодо співпраці зі Східним міжрегіональним управлінням державної служби України з питань праці в напрямку проведення інформаційної компанії з державного ринкового нагляду.

Регуляторна діяльність. Реалізація державної регуляторної політики Кременської міською військовою адміністрацією у 2022 році здійснювалася відповідно до норм Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та інших нормативно-правових актів з питань державної регуляторної політики щодо забезпечення системності та узгодженості прийняття регуляторних актів у сфері господарської діяльності, публічності та прозорості реалізації державної регуляторної політики. Діяльність військової адміністрації була спрямована на вирішення ряду завдань, передбачених законодавством.

Регуляторна діяльність військової адміністрації у 2022 році здійснювалася відповідно до затвердженого плану діяльності з підготовки та відстеження регуляторних актів Кременської міської військової адміністрації на 2022 рік, який було затверджено після утворення військової адміністрації. Попередньо план діяльності було затверджено рішенням сесії Кременської міської ради від 10.11.2021 № 11/10 «Про затвердження плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів та плану-графіку з відстеження результативності дії регуляторних актів Кременської міської ради на 2022 рік».

На забезпечення виконання вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики», Податкового кодексу України та Плану діяльності протягом 2022 року військовою адміністрацією було прийнято один регуляторний акт – розпорядження начальника Кременської міської військової адміністрації від 04.07.2022 № 01-01/39 «Про встановлення ставок єдиного податку на 2023 рік».

Для забезпечення відкритості та прозорості регуляторної діяльності на офіційному сайті міської ради (<https://www.kremrada.gov.ua>) створено розділ «Регуляторна політика», в якому постійно здійснюється актуалізація матеріалів з питань регулювання господарської діяльності, зокрема, розміщуються Плани діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, Плани-графіки проведення заходів з відстеження результативності регуляторних актів, проекти регуляторних актів, звіти з відстеження результативності тощо.

Відповідно до плану-графіку з відстеження результативності дії регуляторних актів Кременської міської військової адміністрації в 2022 році проведено 2 повторних відстеження результативності регуляторних актів прийнятих в попередніх роках. В результаті проведених відстежень результативності регуляторних актів складені відповідні звіти. Звіти про відстеження результативності регуляторних актів оприлюднено на офіційному веб-сайті Кременської міської військової адміністрації.

Станом на 01.01.2023 року налічується 12 діючих регуляторних актів.

25 листопада 2022 року розпорядженням начальника військової адміністрації затверджено План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів та план-графік з відстеження результативності дії регуляторних актів Кременської міської військової адміністрації на 2023 рік.

Інформація про здійснення регуляторної діяльності військовою адміністрацією готується щороку та оприлюднюється в установленому порядку на сайті військової адміністрації.

Споживчий ринок. Торгівля, ресторанне господарство та побутове обслуговування населення є важливою складовою внутрішнього ринку громади та відіграє значну роль у забезпеченні потреб населення в товарах і послугах.

На початок 2022 року ефективного функціонування системи обігу споживчих товарів в громаді забезпечували понад 200 підприємств роздрібної торгівлі, з яких продовольчі магазини – 68 од. (4975,5 кв.м), непродовольчі магазини – 92 од. (8130,1 кв.м.), об'єкти торгівлі напівстаціонарні - 55 од., 10 – інші об'єкти торгівлі.

На території громади функціонувало 2 офіційно зареєстрованих ринків змішаної спеціалізації. ДП «Кременський ринок» загальною площею 0,9 га, в т.ч. торгова площа 0,5 га на 247 торгових місць та ринок КП «Кременна-комунсервіс» «Вечірній ринок» загальною площею 0,8 га, в т.ч. торгова площа 0,2 га на 214 торгових місця.

Мережа підприємств ресторанного господарства громади складала понад 40 одиниць. За спеціалізацією розрізняли їдальні – 9 од., бари – 12 од., кафе, закусочні, буфети тощо - 22 од. В тому числі мережу закритих закладів ресторанного господарства (при учбових закладах та підприємствах (організаціях)) складала 8 одиниць. У школах громади було організовано харчування учнів (працювали шкільні їдальні або буфети). Коефіцієнт охоплення гарячим харчування (питома вага від загальної кількості учнів) 1-4 класи – 100%, в т.ч. за рахунок бюджетних коштів 1-4 класи – 100%.

Побутові послуги населенню надавали понад 100 одиниць побутового обслуговування, значна частка з яких: 17 % – салони краси і перукарні та 16 % – об'єкти з наданням інших індивідуальних послуг (виготовлення та ремонт: послуги з ремонту одягу, ремонту взуття тощо).

Інфраструктура підтримки малого підприємництва. Центр надання адміністративних послуг **Кремінської міської військової адміністрації** відновив свою роботу після 24 лютого 2022 року поза межами своєї територіальної громади за місцем розташування гуманітарних хабів та військової адміністрації у більш безпечних регіонах України.

Кількість адміністративних послуг, що надається Центром становить 4. Центр один з перших з Луганської області почав надавати послуги Довідку про склад сім'ї та зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб; Інформаційну довідку з реєстру територіальної громади/раніше Довідку про реєстрацію місця проживання та Довідку про фактичне місце реєстрації особи та внесення інформаційних повідомлень через портал «Дія» щодо пошкодженого та знищеного майна.

Для належного виконання законодавства у сфері надання адміністративних послуг з початку 2023 року призначено 2 адміністраторів на віддалені робочі місця (м. Київ та м. Дніпро), адміністратори відділених робочих місць надають наступні послуги:

- внесення інформаційних повідомлень через портал «Дія» щодо пошкодженого та знищеного майна;

- здійснюють обробку повідомлень в Державному реєстрі майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації.

- підключені до call-центру – «гарячої лінії» Луганської облдержадміністрації з метою надання консультацій щодо отримання гуманітарної допомоги.

- реєстрація в гугл- формі для отримання гуманітарної допомоги.

Також, в управлінні ЦНАП працює два адміністратора на дистанційній основі. Перелік послуг відповідає переліку віддаленим робочим місцям.

З метою удосконалення та збільшення переліку послуг в центрі протягом 2023 року укладено 1 угоду про співпрацю у сфері надання адміністративних послуг між Кремінською міською радою та управління соціального захисту населення Сєвєродонецької районної державної адміністрації Луганської області.

Станом на 01.06.2023 до адміністратора ЦНАПу за консультацією звернулось понад 1200 осіб, оброблено повідомлень в Реєстрі пошкодженого та знищеного нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації за 2022 рік – 631 повідомлення та за 2023 рік - 125; видано Довідок про склад сім'ї та зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб – 113; Витяг з реєстру територіальної громади/раніше Довідка про реєстрацію місця проживання – 46; Довідки про фактичне місце реєстрації особи – 41; реєстрація/перевірка в обласній Гугл – формі з метою отримання гуманітарної допомоги понад 5000; надано консультацій з адміністративних та соціальних послуг в телефонному режимі понад 1200; надано консультацій через Колл-центр – «гарячої лінії» Луганської облдержадміністрації понад 3500.

Активну підтримку підприємцям з різних питань надає громадська організація «Кременська бізнес-асоціація» в частині консультування, надання консалтингових послуг, послуг з написання бізнес-планів тощо.

На даний час управління ЦНАП підключені до наступних реєстрів:

- Реєстр пошкодженого та знищеного майна;
- Власна інформаційна система «ЦНАП-SQS» для ведення Реєстру територіальної громади;
- Державний реєстр речових прав на нерухоме майно;
- Єдиний державний вебпортал електронних послуг Порталу «Дія»;
- ПК «ІС «Соціальна громада»;
- Єдина інформаційна система соціальної сфери.

У подальшому робота військової адміністрації буде спрямована на підтримку релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію громади. Надалі триватиме співпраця з державними, громадськими та міжнародними організаціями з питань розвитку та підтримки підприємництва.

Підприємницьким структурам надаватиметься інформаційна та консультаційна допомога. Бізнес буде долучатись до участі у державних та міжнародних фінансових, грантових і навчальних програмах та проєктах.

Публічні закупівлі. На виконання Закону України «Про публічні закупівлі», враховуючи основні принципи здійснення закупівель, всі розпорядники бюджетних коштів для закупівлі товарів, робіт та послуг використовують електронну систему закупівель PROZORRO.

Закон України «Про публічні закупівлі» встановлює правові та економічні засади здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади, у тому числі і принципи здійснення публічних закупівель.

Але з початком введення воєнного стану в Україні чинності набрала Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 №169 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану» (надалі – Постанова 169).

А з 19.10.2022 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 “Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування” (далі - постанова № 1178, Особливості), прийнята відповідно до пункту 3-7 розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про публічні закупівлі” (далі – Закон). Отже, з 19.10.2022 на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, замовники, що зобов'язані здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону, проводять закупівлі відповідно до Закону з урахуванням цих Особливостей.

Ці Особливості містять низку положень, які направлені на оперативне та швидке, ефективне та гнучке забезпечення потреб замовників в умовах воєнного стану шляхом проведення закупівель в прозорий та конкурентний спосіб із використанням механізмів та інструментів закупівель, реалізованих в електронній системі закупівель (далі - ЕСЗ).

З 01.05.2022р. по 01.07.2023р. в електронній системі закупівель PROZORRO завершено 10 закупівель та укладено договорів на загальну суму 9 196,089 тис. грн., з них спрощених – 1 на загальну суму 578,904 тис.грн, відкриті торги – 3 на загальну суму 6 244,900 тис.грн, запит цінової пропозиції Prozorro Market – 6 на загальну суму 2 372,285 тис.грн. Економія коштів складає 1 387,376 тис.грн або 13,11% від оголошеної суми закупівель.

Крім того, замовники обов'язково оприлюднюють звіти про укладені договори в електронній системі закупівель, у разі здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг,

вартістю від 1,00 грн до 100,00 тис.грн. За звітний період укладено 120 договорів та оприлюднено 191 звіт на загальну суму 2 274,021 тис.грн.

З метою дотримання принципу максимальної прозорості річні плани закупівель та обґрунтування технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, його очікуваної вартості та/або розміру бюджетного призначення додатково оприлюднюються на офіційному сайті Кременської міської ради.

З метою дотримання законодавства у сфері публічних закупівель, підвищення рівня знань та практичних навичок, значна увага приділяється навчанню уповноважених осіб у сфері здійснення закупівель. Так, уповноважені особи приймають участь у семінарах, онлайн - навчаннях та тренінгах.

Основні проблеми:

- зруйновані та пошкоджені майнові комплекси, втрата основних фондів, ринків збуту продукції, відсутність необхідної кількості обігових коштів та кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо;
- зруйнована, пошкоджена та розграбована техніка, меблі та мобільний транспорт центру надання адміністративних послуг;
- обмежений рівень інформаційного забезпечення;
- не можливість отримання доступу щодо підключення к Державним реєстрам з метою повноцінної роботи центру надання адміністративних послуг.
- розгортання інфляційних процесів та ріст індексу споживчих цін;
- зниження купівельної спроможності населення.

Основні завдання:

- створення сприятливих нормативно-правових умов для розвитку підприємництва;
- підвищення доступності та якості послуг міських органів влади для бізнесу;
- сприяння розвитку інноваційного підприємництва;
- підтримка релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію громади;
- інформаційна, консультаційна та інша підтримка дерелокованих підприємницьких структур;
- перегляд діючих місцевих податків і борів щодо встановлення пільг суб'єктам господарювання для відновлення діяльності;
- залучення бізнесових структур до участі у державних та міжнародних програмах (фінансових, грантових та навчальних) підтримки бізнесу;
- співпраця з міжнародними організаціями (фондами, програмами, проєктами) з питань підтримки підприємницьких структур, відновлення діяльності суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу та центрів надання адміністративних послуг.

Очікувані результати:

- відновлення та зростання бізнесу, створення нових робочих місць;
- отримання суб'єктами підприємництва фінансової та грантової допомоги;
- відновлення діяльності центру надання адміністративних послуг та створення віддалених робочих місць;
- відновлення роботи суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу;
- розміщення на офіційному вебсайті громади інформаційних повідомлень для бізнесу;
- забезпечення населення громади основними продовольчими та непродовольчими товарами, побутовими послугами, у тому числі у сільській місцевості, за доступними цінами;
- задоволення попиту населення області на товари, у тому числі першої необхідності, у повному обсязі та гарантованої якості;

Агропромисловий комплекс

Повномасштабне вторгнення окупаційних військ російської федерації в Україну в лютому 2022 року спричинило величезні збитки в агропромисловому секторі громади. Сільське господарство громади зазнало колосальних руйнувань та збитків через війну – це

знищені поля, вкрадене зерно та техніка, готова продукція, зруйновані та розграбовані склади, підприємства. Територія всієї громади потрапила під окупацію. Чітко визначити суму збитків аграрного сектору поки неможливо через продовження бойових дій на території громади.

Найбільшу частину втрат фіксують через знищення чи пошкодження сільськогосподарських угідь та відсутність збору врожаю. Значна частина території громади потребуватиме розмінування. Для того, щоб сільськогосподарські підприємства повноцінно повернулись до роботи після деокупації території громади потрібно буде кілька років. Отже програми з розмінування території - це найбільш очікуване від міжнародних донорів.

До початку бойових дій земельний фонд Кременської громади складав 53,3 тис. га., у тому числі: сільськогосподарських угідь – 17,9 тис. га.; рілля – 10,5 тис. га.; сіножаті та пасовища – 7,4 тис. га.

В аграрному секторі громади виробничу діяльність здійснювали 30 суб'єктів господарювання різних форм власності, з них: одне сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю, 3 приватних сільськогосподарських підприємства, 1 сільськогосподарський виробничий кооператив, 17 фермерських господарств та 2 підприємства іншої форми власності, які в основному забезпечують запити населення в сільськогосподарській продукції та реалізують державну аграрну політику.

Посівна площа складала - 10,0 тис. га, у тому числі зернові – 5,0 тис. га, технічні культури – 4,3 тис. га, інші культури – 0,7 тис. га.

Фермерське господарство «Стимул 777», яке займалось птахівництвом також зазнало значних руйнувань, втрачено поголів'я птиці тощо.

Відновлення галузі тваринництва та птахівництва після деокупації громади буде залежати від багатьох чинників: повернення власників підприємств, відновлення зруйнованих та пошкоджених тваринницьких приміщень, відтворення знищеного поголів'я, кредитна політика, державні програми підтримки, розвиток харчової та переробної промисловості, чисельність населення громади.

Основні проблеми:

- мінне забруднення;
- знищення або пошкодження агропромислової інфраструктури;
- втрата майнового комплексу та матеріально-технічних ресурсів.

Основні завдання:

- проведення розрахунків потреби у продуктах харчування та товарах першої необхідності для забезпечення населення деокупованої території;
- проведення інвентаризації пошкодженого та знищеного майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, спричинених військовою агресією російської федерації; визначення збитків;
- сприяння відновленню функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та створення нових.

Очікувані результати:

- проведення розмінування 100 % земель громади;
- відновлення роботи сільськогосподарських підприємств громади;
- інвестиційна активність суб'єктів господарювання громади, підтримка місцевих аграріїв з боку місцевої влади.

Інвестиційна діяльність, міжнародна технічна допомога.

Функції залучення та супроводження інвестицій у Кременській ТГ покладено на відділ інвестиційної діяльності. У громаді проводиться навчання та професійна підготовка співробітників структурних підрозділів ради, відповідальних за формування та реалізацію інвестиційної політики. У Кременській ТГ розроблено основні програмні

документи стратегічного розвитку – стратегію, план виконання, цільові та бюджетні програми. Програмними документами у громаді інвестиційна діяльність визначена як один із пріоритетів. У той же час, через обмежені бюджетні можливості, частина заходів із розвитку інвестиційного потенціалу Кремінської ТГ фінансується за рахунок інших джерел – коштів МТД, фінансування з бюджетів інших рівнів (у т.ч. через механізми цільових трансфертів та ДФРР), грантового фінансування тощо.

В рамках підвищення прозорості та підзвітності, структурними та відокремленими підрозділами ОМС проводиться пошук вільних земельних ділянок державної, комунальної та приватної власності для реалізації інвестиційних проєктів; аналіз та формування реєстру земельних ділянок громади, що мають інфраструктуру та придатні для інвестиційних проєктів (дані є загальнодоступними). Регуляторні акти проходять обговорення з мешканцями, а на офіційному сайті оприлюднюються не лише рішення сесії ради, а й їх проєкти, рішення та проєкти рішень виконкому, розпорядження міського голови. Рішення щодо оподаткування проходять відповідне обговорення та оприлюднюються одночасно із М-тестом.

На рівні ОМС здійснюється моніторинг можливостей фінансування проєктів розвитку громади коштом грантів, МФО та донорів (Кремінська міська рада неодноразово виступала партнером в реалізації грантових проєктів, надавала співфінансування). Громада брала участь у програмі секторальної підтримки ЄС, залучає кошти ДФРР та цільові субвенції.

Певна увага приділяється розвитку конкурентоздатності місцевого бізнесу. Основні заходи передбачено Програмою підтримки МСП. Так, на території громади проводиться періодичне навчання з розвитку бізнес-компетенцій, ОМС сприяють участі місцевих підприємців у виставкових заходах. Більшість таких заходів організується та фінансується проєктами МТД.

Іноземні інвестиції. На території району до початку збройної агресії російської федерації проти України, діяло 1 підприємство з іноземними інвестиціями (5,95 млн. дол. США) ТОВ «Віко-Україна», яке спеціалізувалось на виробництві меблів для магазинів та офісів. Підприємство ТОВ «Віко-Україна», було засновано у 2000 році, яке мало успішний розвиток, розширювало ринки збуту, поставляло свою продукцію в магазини і торговельні мережі України, Казахстану, Білорусі, Молдови, Болгарії. Наразі виробничі площі та обладнання залишилось на тимчасово окупованій території громади. Керівництво перемістилось на підконтрольну українській владі територію та за сприятливих умов мають намір відновлювати свою діяльність після деокупації.

Основні проблеми:

- зруйновані та знищені об'єкти соціальної та критичної інфраструктури громади в результаті війни (житло, адміністративні приміщення, транспортна інфраструктура, комунікації, енергетичні мережі тощо);
- відсутність державних коштів для відновлення інфраструктури, забезпечення діяльності переміщених установ та інституцій, підтримки внутрішньо переміщених осіб;
- низький рівень активності інвесторів у зв'язку із воєнними діями на території країни;
- недостатня популяризація інвестиційного потенціалу громадами за кордоном.

Основні завдання:

- просування інвестиційного потенціалу громади;
- розробка нового інвестиційного процесу в післявоєнний період;
- забезпечення надання адміністративних та соціальних послуг для постраждалого внаслідок конфлікту населення;
- підтримка підприємництва та відновлення бізнесу серед населення, що постраждало внаслідок війни;
- підвищення інвестиційної привабливості громади;
- активізація процесів залучення інвестиційних ресурсів на розвиток регіону.

Очікувані результати:

- залучення міжнародної технічної допомоги на відновлення громади;
- залучення міжнародної технічної допомоги на соціальну та професійну інтеграцію внутрішньо переміщених осіб (медична допомога, психологічна підтримка, навчальні програми);
- збільшення кількості підприємств, які відновили діяльність;
- поінформованість суб'єктів господарювання та інших зацікавлених сторін про інвестиційний потенціал громади;
- залучення міжнародних партнерів до відбудови Кременської громади після деокупації території;
- участь в інвестиційно-економічних форумах.

Децентралізація та міжмуніципальне співробітництво

Відповідно до перспективного плану формування територій громад Луганської області (Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2020 р. № 486-р (далі перспективний план) до складу Кременської міської територіальної громади увійшли Новокраснянська та Червонопопівська сільські ради. В свою чергу, відповідно до Розпорядження КМУ від 12.06.2020 р. № 717-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Луганської області» Кременська міська територіальна громада входить до Северодонецького району Луганської області.

Площа об'єднаної територіальної громади становитиме 533,4 км² (32,8% від території Кременського району).

АДМІНІСТРАТИВНА КАРТА КРЕМІНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Рис. 1.1. Адміністративна карта Кременської ТГ

Кременська міська ТГ розташована на заході Луганської області та межує з Донецькою областю.

Загальна площа земель Кременської міської ТГ – 53,34 тис. га, у тому числі:

Сільськогосподарського призначення - 18,3 тис. га, або 34,3%;

із них: рілля - 11,6 тис. га, або 21,7%;

Ліси і інші лісовкриті площі - 23,6 тис. га, або 44,3%.

Площі Кременської міської ради та сільських рад що об'єдналися, наведені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. Площа Кременської міської територіальної громади в розрізі адміністративних одиниць

№ п/п	Адміністративно-територіальна одиниця	Загальна площа ради, га	Загальна площа земель сільськогосп-призначення, га	Загальна площа земель під полезахисними лісосмугами, га
1	Кременська міська рада	33748,1	5971,5258	90,3959
2	село Червонопопівка, село Голикове, село Піщане (колишня Червонопопівська сільська рада)	8090,3	6615,2686	123,7038
3	село Новокраснянка, село Суровцівка, село Пшеничне (колишня Новокраснянська сільська рада)	11505,7	5791,3562	97,2821
	Всього	53344,1	18378,1506	311,3818

На теперішній час територія Кременської громади Луганської області тимчасово окупована. У зв'язку з цим, на підставі Указу Президента України від 31.03.2022 № 192/2022 «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області» утворено Кременську міську військову адміністрацію Сєвєродонецького району.

Основними напрямками роботи в контексті децентралізації після деокупації Кременської громади Луганської області є відновлення публічної влади на деокупованих територіях та післявоєнна відбудова територіальної громади, посилення її спроможності, продовження реформи децентралізації.

Після деокупації населених пунктів громади має бути відновлено контроль та управління територією, організовано надання адміністративних та соціальних послуг, забезпечено захист прав людини, зокрема, на освіту та охорону здоров'я.

Таким чином, у процесі післявоєнної відбудови Кременської громади найважливіше сконцентруватися на створенні умов для повернення місцевих жителів, змушених виїхати через бойові дії, на відновленні закладів освіти та охорони здоров'я, доріг, громадської інфраструктури аби забезпечити якісне життя.

Швидка відбудова пошкодженої та зруйнованої інфраструктури громади неможлива без зовнішньої фінансової підтримки через суттєву шкоду, нанесену економіці країни ударами по критичній та енергетичній інфраструктурі та розрив ланцюгів постачання і загальне зниження купівельної спроможності людей. Держава та місцеве самоврядування мають швидко реагувати на потреби людей.

Також важливим завданням, вирішення якого надасть можливість швидко відновити місцеве самоврядування на деокупованій території громади та продовжити реформу децентралізацію - це збереження кваліфікованих кадрів.

Основні проблеми:

- тимчасова відсутність доступу військової адміністрації до території громади;
- масштабні руйнування інфраструктури територіальної громади.

Основні завдання:

- відновлення публічної влади на деокупованій території громади;
- розвиток територій громади;
- подолання негативних наслідків збройної агресії російської федерації;
- відновлення інфраструктури територіальної громади;
- участь у регіональних, державних та міжнародних проєктах, спрямованих на залучення додаткових коштів для відновлення та розвитку територіальної громади.

Очікувані результати:

- відновлення публічної влади на деокупованій території громади;
- відбудова інфраструктури територіальної громади;
- участь у реалізації проєктів місцевого розвитку.

Фінанси.

Джерела формування.

З 24.02.2022 у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України та відповідно введенням воєнного стану на території України Указами Президента України, затвердженими відповідними законами України, наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25.04.2022 № 75 «Про затвердження Переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають в тимчасовій окупації, оточені (блокуванні) станом на 23 липня 2022 року», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25.04.2022 № 453/37789, визначено, що всі об'єкти інфраструктури Луганської митниці знаходяться на тимчасово окупованих територіях Луганської області.

На стан виконання місцевих бюджетів Луганської області за 2022 рік вкрай негативно вплинула ескалація збройного конфлікту з російською федерацією та незаконними збройними формуваннями окупованих районів Донецької та Луганської областей.

З 24 лютого 2022 року російською федерацією було розпочато повномасштабне вторгнення на територію України по всій довжині спільного кордону, а також із території Білорусі та окупованого Криму.

Активні бойові дії на території Кремінської громади Луганської області внаслідок російського вторгнення призвели до руйнації об'єктів критичної інфраструктури, життєзабезпечення населення, виникнення суттєвих проблем з логістикою та постачанням сировини, масового знищення активів та сільгосптехніки підприємств агропромислового сектору, мінуванню значних площ сільськогосподарських земель. Чимало підприємств громади опинилися у дуже складній фінансовій ситуації та змушені були евакуюватися в більш безпечні регіони або взагалі припинити роботу.

Як наслідок, у джерелах наповнення місцевого бюджету Кремінської територіальної громади у 2022 році протягом дуже короткого проміжку часу відбулися суттєві зміни, які обумовлювалися, як зміною платників податків у зв'язку з їх переміщенням з території громади, так і тиском окупаційної влади на тих платників податків, які продовжили працювати на тимчасово окупованій території громади.

Якщо у січні-лютому 2022 року бюджет територіальної громади виконувався за доходами в обсягах, що перевищували надходження за той же період минулого року в порівняльних умовах майже на 50 відсотків, то вже у березні надходження скоротились більше, ніж удвічі, порівняно з відповідним минулого року.

Вже у квітні-травні 2022 року надходження доходів до бюджету громади склали менше 40,0 % надходжень за відповідний період 2021 року, а після тимчасової окупації майже всієї території Луганської області у серпні 2022 року бюджет територіальної громади отримав доходи в обсягах, що не перевищують 30,0 % минулорічних надходжень.

За 2022 рік загальний обсяг фактично отриманих доходів бюджету Кремінської міської територіальної громади з урахуванням міжбюджетних трансфертів склав 180.121,1

тис. грн., в тому числі за загальним фондом – 177.618,5 тис. грн., спеціальним фондом – 2.502,6 тис. грн.

Виконання доходної частини місцевого бюджету Кремінської громади за 2022 рік за власними і закріпленими доходами забезпечено лише на 62,0 %, у порівнянні з 2021 роком обсяг надходжень скоротився на 23.494,7 тис. грн.

Як наслідок, таке катастрофічне скорочення ресурсних можливостей місцевого бюджету призвело до запровадження жорсткого режиму економії бюджетних коштів.

За даними звіту Головного управління Державного казначейства України в Кремінському районі Луганській області на видатки бюджетних установ і фінансування заходів із загального та спеціального фондів місцевих бюджетів Луганської області з урахуванням міжбюджетних трансфертів за 2022 рік спрямовано 138.869,4 тис. грн., що становить лише 55,7 % до затверджених показників на рік.

На видатки загального фонду місцевого бюджету громади з урахуванням міжбюджетних трансфертів спрямовано 120.525,4 тис. грн. або 57,4 % до запланованих показників.

У структурі видатків загального фонду бюджету громади за 2022 рік за економічною класифікацією частка видатків на захищені статті становить 74,9 %, у тому числі видатки на заробітну плату з нарахуваннями та інші соціальні виплати – 68,8 % або 2.500,1 млн грн, придбання продуктів харчування і медикаментів – 0,8 % або 27,9 млн грн, оплату комунальних послуг і енергоносіїв – 5,4 % або 194,4 млн грн.

У структурі видатків загального фонду бюджету громади за функціональною класифікацією питома вага видатків на утримання бюджетних установ соціально-культурної сфери та соціального забезпечення складає 76,8%. Так, частка видатків на освіту становить 64,6%(77.883,4 тис. грн.), на охорону здоров'я – 1,7 % (2.064,5 тис. грн.), соціальний захист та соціальне забезпечення населення – 4,9% (5.920,3 тис. грн.), культуру й мистецтво – 4,8 % (5.754,3 тис. грн.), фізкультуру і спорт – 0,9 % (1.066,3 тис. грн.).

Дебіторська заборгованість бюджетних установ громади на 01.01.2023 за загальним фондом відсутня.

Кредиторська заборгованість на 01.01.2023 за видатками загального фонду бюджету становить 94,2 тис.грн., у порівнянні з початком 2022 року збільшилася на 100%. Зростання кредиторської заборгованості виникло переважно внаслідок обставин, які унеможливають її погашення в умовах правового режиму воєнного стану та тимчасової окупації території Кремінської громади. Отже, відповідні підприємства-кредитори залишилися на тимчасово окупованій території Луганської області, а бюджетними установами, які внаслідок активних бойових дій та стрімкої ескалації збройного конфлікту перемістилися в інші регіони України на територію, підконтрольну українській владі, втрачені первинні бухгалтерські документи, які підтверджують здійснення відповідних господарських операцій.

Затверджені на 2023 рік обсяги доходів і видатків місцевого бюджету визначені з урахуванням особливостей складання розрахунків до проектів бюджету громади на 2023 рік та прогнозу бюджету на 2024-2027 роки, які були доведені до Кремінської міської військової адміністрації Міністерством фінансів України листом від 15.08.2022 № 05110-14-6/17891.

У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено і дотепер. Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що насамперед призводить до значних економічних втрат як в регіоні, так і в Україні в цілому.

Відповідно до частини першої статті 75 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) проєкт місцевого бюджету на 2023 рік мав ґрунтуватися на показниках, визначених у прогнозі місцевого бюджету, схваленому у 2022 році.

Однак, негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливлюють розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку країни та, як наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період. Тому до бюджетного законодавства внесено ряд змін, зокрема призупинено дію статті 751 Кодексу та пов'язані з нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів (Закон України від 15.03.2022 № 2134-IX «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України»). Виходячи з зазначеного обсяги доходів і видатків місцевих бюджетів на 2024–2027 роки щорічно прогнозуються на рівні 2023 року.

У 2022 році надходження податків і зборів до бюджет Кремінської міської територіальної громади, склали 180.121,1 тис. грн., у тому числі до доходної частини загального фонду надійшло 177.618,5 тис.грн. податків, зборів та інших обов'язкових платежів, до спеціального фонду – 2.502,6 тис. грн.

Очікуване виконання доходної частини бюджету у 2023 році (з урахуванням трансфертів) становить 209.713,5 тис.грн. або 100,0 % до затвердженого плану.

Прогноз надходжень до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 2024–2027 роки складає 78,8 тис. грн. щороку або 100,0 % до рівня 2023 року.

Основні проблеми:

- недостатність обсягів надходжень податків і зборів до бюджетів усіх рівнів для забезпечення утримання та розвитку об'єктів соціальної, гуманітарної сфери та комунальної інфраструктури;
- дотаційність місцевого бюджету громади;
- недостатність власних надходжень Пенсійного фонду України для забезпечення видатків за пенсійними програмами;
- суттєве скорочення надходжень до місцевих бюджетів внаслідок згортання підприємницької діяльності у період збройного конфлікту з російською федерацією.

Основні завдання:

- забезпечення надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів), та інших платежів до бюджету в обсягах, передбачених місцевим бюджетом;
- забезпечення повноти сплати єдиного внеску на державне соціальне страхування, забезпечення скорочення боргу до Пенсійного фонду України в Луганській області та зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Очікувані результати:

- ресурсне забезпечення основних функцій та завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- наповнення доходної частини бюджетів громади, Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування для забезпечення виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Видатки бюджетних установ.

На фінансування видатків бюджетних установ та заходів по загальному та спеціальному фондах бюджету Кремінської міської територіальної громади на 2023 рік передбачено 209.713,5 тис.грн., що на 14.9 % або 31.221,2 тис. грн. менше фактичних показників 2022 року.

Очікуване виконання за видатками загального фонду місцевого бюджет області прогнозується на рівні 178.853,5 тис.грн., що на 30 % або на 34.171,1 тис. грн. менше фактичних показників 2022 року. На скорочення обсягу видатків

місцевого бюджету вплинула тимчасова окупація території Кременської громади та неможливість у зв'язку з цим у звичайному режимі забезпечувати функціонування бюджетних установ, працівникам яких оголошено простій у зв'язку із окупацією чи веденням активних бойових дій.

Зменшення видатків по загальному фонду відбулося по галузям «Освіта» – на 56,7 % або на 60.652,4 тис. грн., «Культура і мистецтво» – 81,7 % (9.397,3 тис. грн.), «Фізична культура і спорт» – 89,2 % (2.303,1 тис. грн.). на утримання апарату управління – 17,2 % (6.399,0 тис. грн.), у зв'язку з утворенням відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військових адміністрацій населених пунктів Луганської області, яким надані повноваження щодо виконання окремих функцій органів місцевого самоврядування.

У порівнянні з 2022 роком збільшені видатки на «Соціальний захист та соціальне забезпечення» – в 3,7 рази (15.906,4 тис. грн.), у зв'язку з необхідністю надання підтримки та матеріальної допомоги жителям громади, що потрапили в складні життєві обставини, потерпіли від мінно-вибухових травм і т.д.

Виконання за видатками спеціального фонду у 2023 році очікується на рівні запланованих показників в обсязі 30.860,0 тис. грн., що на 68,2 % або 12.515,984 тис. грн. більше фактичних показників 2022 року (18.344,016 тис. грн.). Основну питому вагу в структурі планових видатків спеціального фонду займають видатки субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів для підтримки безпеки та оборони Кременської міської територіальної громади в умовах збройної агресії російської федерації.

Основні проблеми:

- наявність найважливіших для подальшого соціально-економічного розвитку регіону проблем, розв'язання яких не може бути забезпечене лише за рахунок коштів місцевих бюджетів, а потребує значних інвестицій і підтримки на державному рівні.

Основні завдання:

- забезпечення реалізації заходів, передбачених місцевим бюджетом;
- забезпечення оптимізації витрат головних розпорядників коштів місцевих бюджетів шляхом виключення неперіоритетних та неефективних витрат, насамперед, тих, що не забезпечують виконання основних функцій і завдань відповідного головного розпорядника;
- сприяння підвищенню рівня бюджетної дисципліни.

Очікувані результати:

- виконання повноважень, покладених на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, соціально-економічний та культурний розвиток територій;
- досягнення економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів;
- дотримання законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо складання та виконання державного і місцевих бюджетів;
- усунення порушень у бюджетній сфері.

Ринок праці

Тимчасова окупація території громади внаслідок бойових дій з боку російської федерації негативно вплинуло на ринок праці. Переважна більшість роботодавців знаходиться в простій або призупинили дію трудового договору з працівниками. Частка підприємств припинила діяльність взагалі.

При цьому незначна частка підприємств змогли виїхати та відновити свою діяльність в різних регіонах України без зміни юридичної адреси, здебільшого це малий бізнес.

Протягом 2023 року в Кременському районному центрі зайнятості велася робота щодо обслуговування громадян які перебувають на тимчасово окупованій території та які

перемістилися на підконтрольну територію України. Громадяни можуть зареєструватися та отримати статус безробітного, разом з кар'єрним радником підібрати роботу та отримати консультації та послуги з інших питань зайнятості.

Організуються та проводяться семінари з загальних питань зайнятості, з питань підготовки резюме, професійного навчання за сприянням служби зайнятості.

Надається інформація щодо Міжнародних проектів, в рамках яких проходять навчальні тренінги та надаються гранти.

Надається інформація та допомога в створенні електронного кабінету служби зайнятості. Електронний кабінет шукача роботи надає можливість зареєстрованому безробітному створити власне резюме, самостійно здійснити підбір роботи, ознайомитись з інформацією про тимчасову зайнятість, дізнатися про можливість професійного навчання, скористатися профорієнтаційною платформою, переглянути відповідну чинну законодавчу базу, отримати інформацію щодо нарахунків та виплат допомоги по безробіттю. Також користувач персонального кабінету, не будучи фізично присутнім у центрі зайнятості, може переглянути дані про заплановані та фактичні відвідування центру зайнятості, дізнатися про заходи, які заплановані у центрах зайнятості та самостійно записатися на ті з них, які зацікавили.

Для підвищення конкурентоспроможності громадян на ринку праці, службою зайнятості організовується професійна підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації, спрямовані на здобуття та удосконалення професійних знань, умінь та навичок, що здійснюється за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення щодо можливості отримання ваучера для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці шляхом перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями згідно з пріоритетними видами економічної діяльності.

В з травня по серпень 2023 року шляхом організації громадських робіт Сєверодонецьким міським центром зайнятості було працевлаштовано 4 особи з числа ВПО Луганської області, які залучені до роботи в хабах Кремінської громади для пакування продовольчих наборів ВПО. З 2024 року до роботи у волонтерських хабах з пакування (фасування) для видачі продовольчої допомоги ВПО планується залучення ВПО шляхом організації громадських робіт через комунальні установи та/або комунальні підприємства громади.

Після деокупації території Кремінської громади також планується у співпраці з центром зайнятості організація суспільно-корисних робіт у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 №753 «Про затвердження Порядку залучення працездатних осіб до суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану».

Основні проблеми:

- після деокупації території громади значно зросте рівень безробіття;
- міграція населення області в інші регіони України або за кордон;
- значне пошкодження інфраструктури населених пунктів та зруйновані виробничі потужності підприємств.

Основні завдання:

- створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємництва області;
- сприяння працевлаштуванню безробітних, у тому числі ВПО;
- забезпечення тимчасової зайнятості населення шляхом організації громадських та суспільно-корисних робіт.

Очікувані результати:

- зменшення рівня безробіття;
- працевлаштування безробітних, у тому числі ВПО за сприянням служби зайнятості.

Транспортна інфраструктура

До початку агресії російської федерації 24.02.20022 року місто обслуговувалось залізничною станцією «Кремінна», яка розташована в межах міста, залізнична гілка є єдиною, що з'єднувала контрольовану частину Луганщини з іншими областями України протяжність залізничних колій по території громади складала 41 кілометр та включала в себе залізничну станцію та два тупики з розвантажувальними майданчиками один для сипучих матеріалів інша для вантажних вантажів обладнана крановим обладнанням, а також один пакгауз.

Через територію Кремінської територіальної громади проходить автодорога регіонального значення Р-66 яка, яка є частиною автодороги Харків-Сєвєродонецьк. Також є дорога місцевого значення, яка має назву вулиця Лиманська, та з'єднує місто Кремінна з селом Торське (Донецька область), проте вона має всі ознаки дороги регіонального значення, оскільки вона є однією з небагатьох що з'єднує Луганщину з сусідніми областями України.

Відстань до м. Сєвєродонецьк - 26 км, до м. Харків — 228 км, до м. Київ – 735 км.

Аналізуючи транспортну доступність території Кремінської громади можна сказати що автобусне сполучення між містом та селами майже відсутнє, а транспортна дискримінація, яка визначається у відсутності соціальних автобусів з спеціальним обладнанням знижує рівень мобільності населення, у тому числі жінок та людей з інвалідністю, перешкоджає в отриманні ними якісних медичних, освітніх, соціальних, адміністративних, банківських та культурних послуг і можливості працювати за межами своїх населених пунктів.

Основні проблеми:

- на 80 відсотків дорожно-мостова інфраструктура через ведення бойових дій та використання важкої техніки;
- довготривале розмінування територій;
- відновлення діяльності підприємств дорожньої та транспортної галузей;
- збільшення експлуатаційних витрат через підвищення цін на енергоносії, паливо, запчастини і матеріали.

Основні завдання:

- відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращання транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності;
- сприяння відновленню об'єктів дорожнього господарства;
- сприяння відновленню транспортно-логістичних зв'язків;
- створення без бар'єрного, комфортного та безпечного пішохідного простору, доступного для всіх категорій користувачів шляхом збільшення кількості регульованих та інженерно-обладнаних наземних пішохідних переходів;
- розвиток та популяризація велосипедного руху;
- розвиток громадського транспорту та забезпечення якісної транспортної пропозиції.

Очікувані результати:

- покращення стану доріг;
- відновлення пасажирських перевезень на міських, приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, з урахуванням вимог інклюзивності;
- забезпечення безпеки дорожнього руху.

Житлово-комунальне господарство

Внаслідок збройної агресії російської федерації проти України вся територія громади є окупованою. Територія громади на цей час перебуває в зоні активних бойових дій. За цей період обладнання підприємств житлово-комунального господарства, зокрема водопровідно-каналізаційного господарства, теплоенергетики, житлового фонду

зруйновано або зазнало значних пошкоджень, матеріальна та транспортні бази повністю втрачені. Тому надання послуг комунальними підприємствами припинено.

До 24.02.2022 Житловий фонд становив 11242 будинки, в т.ч. будинки індивідуальної забудови – 11149.

Внаслідок збройної агресії російської федерації та проведення бойових дій на території громади за оперативною інформацією на 03.07.2023 року пошкоджено або зруйновано 515 житлових будівель, 257 квартир, зазначена інформація вноситься до Державного реєстра майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, оброблено 1021 звернень громадян.

Пошкоджено та зруйновано станом на 03.07.2023 10 об'єктів критичної інфраструктури, 3 об'єкта охорони здоров'я, 9 об'єктів ОМС, 23 об'єкта культури та туризму, 3 об'єкта освіти та спорту, 4 об'єкта торгівлі, зазначена інформація вноситься до Державної електронної системи обліку руйнувань, статусу відновлення інфраструктури України.

Після деокупації громади, проведення стабілізаційних і безпекових заходів, отримання повного та безперешкодного доступу до об'єктів нерухомого майна з метою конкретизації пошкоджень/руйнувань буде проведена робота із складання актів комісійного обстеження, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473, та інші дії, необхідні для отримання компенсації за пошкоджене/зруйноване житло. Підприємства житлово-комунального господарства міста відновлять свою роботу у повному обсязі згідно Плану дій щодо життєзабезпечення деокупованих населених пунктів на території Кременської міської територіальної громади затвердженого рішенням координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади від 04.10.2022, протокол 1 з врахуванням фактичного стану інфраструктури міста.

Централізоване теплопостачання. У 2021 року створено комунальне підприємство «Кремінна теплоенерго» Кременської міської ради. На балансі підприємства перебуває 5 котелень, з них працює 3, встановлена потужність яких 7,032 Гкал/год, приєднана потужність – 2,46 Гкал/год.

Протяжність теплових мереж у двотрубному вимірі складає 1,282 км.

Підприємством заплановано надання послуг з централізованого опалення бюджетним установам, громадським організаціям та закладам освіти.

Централізоване водопостачання та водовідведення. Забезпечення населення та галузей економіки питною водою в місті Кременна здійснюється централізовано. Мешканці інших сіл, що увійшли до ОТГ забезпечуються водою з власних свердловин, що ставить питання якості води в селах на перше місце.

Послугу з водопостачання та водовідведення споживачам міста Кременна до 24.02.2023 року надавало комунальне підприємство «Кремінське водопровідно-каналізаційне господарство» Кременської міської ради (КП «Кремінське ВКГ»).

Завдяки фінансовій підтримки Європейського Союзу у 2018-2019 році успішно реалізований проект: «Поліпшення доступу до води в постраждалій від конфлікту громаді м.Кременна», в рамках якого проведена реконструкція інфраструктури водопостачання м.Кременна, включаючи насосні станції. Завдяки цьому мешканці міста цілодобово отримують воду що відповідає всім нормам якості.

Забезпечення міста Кременна питною водою здійснюється від власних водопровідних станцій «Кремінська», «Житлівська».

Протяжність водопровідної мережі Кременської територіальної громади – 132,7 км.

Питна вода видобувається з підземних джерел. На території міста розташовані артезіанські свердловини підземної води «Житлівського водозабору» - 28 шт., каптажі № 1, № 2 «Кремінські каптажі», артезіанська свердловина № 19 сел. Стара Краснянка.

Балансоутримувачем свердловин та водопровідно-насосних станцій «Житлівська» та «Кремінська» було КП «Кремінське ВКГ». Кількість свердловин, що експлуатуються - 6 од., в тому числі «Житлівського водозабору» - 5, свердловина № 19 сел. Стара Краснянка – 1.

Встановлена загальна потужність водозаборів 32,0 тис.м³/добу, середньодобова подача води у мережу біля 1,65 – 2,0 тис.м³/добу.

Водоспоживання питної води по м. Кременна складає 0,06м³/добу/люд, по сільським населеним пунктам 0,03м³/добу/люд.

Станом на 01.01.2022 послугою централізованого водопостачання забезпечено 11819 абонентів, у т.ч. населення – 11595 абонентів, з них 2537 абонентів охоплено багатоквартирних будинків, або 100 %, 9058 абонентів приватного сектору, або 78,1 %.

Централізовану каналізацію має 1 населений пункт – м.Кременна.

Каналізаційна мережа міста налічує 1 каналізаційну очисну споруду (КНС) та 37,7км мереж. Встановлена потужність КНС 7,0 тис.м³/добу. Середньодобовий обсяг очистки стічних вод 0,68 тис.м³/добу;

Станом на 01.01.2022 послугою централізованого водовідведення забезпечено 5317 абонентів, з них 2537 абонентів охоплено багатоквартирних будинків, або 100 %, 2780 абонентів приватного сектору, або 28,5 %.

Заміна магістральних водоводів поліпшила доступ до води громадян громади. Однак залишилася проблема вуличних водоводів, які є застарілими. Аварії на вуличних водоводах не лише негативно впливають на стан води, а і погіршують доступ до води громадян. вирішенням проблеми є систематизована поступова заміна водоводів спільно з мешканцями громади.

Внаслідок збройної агресії російської федерації проти України пошкодження або руйнування зазнали об'єкти водопостачання та водовідведення, а саме за оперативною інформацією повністю зруйновано водопровідно-насосна станція «Житлівська», артезіанські свердловини підземної води «Житлівського водозабору» - 28 шт, електрична підстанція ПС «Житлівська 35/6», пошкоджень зазнала каналізаційно-насосна станція, на 65% зруйновано адміністративну будівлю тощо.

Також пошкоджень/руйнувань зазнали автомобільна та спеціалізована техніка, гаражі, матеріальні склади, мережі електроустаткування, магістральні мережі, розвідні мережі, кількість яких буде можливим з'ясувати після припинення активних бойових дій та детального обстеження.

07.02.2023 року в зв'язку з захопленням окупаційною владою російської федерації контролю над КП Кременське ВКГ, було створено комунальне підприємство «Кременна водоканал» Кременської міської територіальної громади. На сьогодні триває робота по отриманню дозволів на здійснення ліцензованої діяльності, організаційні заходи з відновлення роботи підприємства, відновленню прав громади на комунальне майно.

Житловий фонд. Житловий фонд становить 11242 будинки, в т.ч. будинки індивідуальної забудови – 11149.

Будинки з двома та більше квартирами (у тому числі гуртожитки на які поширюється дія ЗУ № 500-VI) – 93 од. загальною площею – 124,849 тис. м²

Аналіз будинків з двома та більше квартирами (у тому числі гуртожитки на які поширюється дія ЗУ № 500-VI) за роками введення у експлуатацію:

рік введення в експлуатацію	кількість будинків (од)	величина фізичного зносу (%)
до 1946	13	74
1946-1960	37	62
1961-1970	14	49
1971-1980	10	37
1981-1990	15	29
1991-2000	4	22

Населенням приватизовано 2403 квартир, загальною площею – 119,013 тис.м², або 95,33 % житла, що підлягає приватизації.

Кількість багатоквартирних будинків обладнаних централізованим водопроводом - 93, каналізацією – 69, газопостачанням - 100. Відповідно до Програми децентралізації системи тепlopостачання міста Кременна та селища Красноріченське на 2018-2020 роки, затвердженої рішенням сесії Кременської районної ради від 24.05.2018 № 32/17, надання послуги з централізованого тепlopостачання для населення м.Кременна припинено. Система централізованого гарячого водопостачання не існує.

Кількість багатоквартирних будинків обладнаних пандусами 2 од., на яких встановлено пандусів – 2 од.

Житловий фонд соціального призначення загальною площею – 362,8 м², в тому числі: соціальне житло – 1 од., у т.ч. будинків – 1од., квартир – 11од., з них придатних до житла 0 квартир.

Фонд житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб відсутній.

На території міста Кременна створено 36 ОСББ в які входять 46 багатоквартирні будинки та 5 ЖБК в які входять 5 багатоквартирних будинків. Співвласники інших багатоквартирних будинків ще не визначилися з формою управління.

Більша територія міста Кременна є приватним сектором. На території Кременської територіальної громади нараховується велика кількість об'єктів нерухомого майна – будинків, які мають ознаки безхазяйного майна або відумерлої спадщини. Кременською міською радою проводиться робота з виявлення зазначених об'єктів. Однак з метою упорядкування та подальшого утримання об'єктів нерухомого майна важливим є їх документальне оформлення та необхідність виготовлення технічної документації.

Енергоефективність та енергозбереження. Одним з пріоритетних напрямків розвитку територіальної громади є подовження роботи у напрямку енергозбереження та енергоефективності.

в даному напрямку реалізовувалися наступні заходи:

- Капітальний ремонт ДНЗ № 2 «Катруся»;
- Капітальний ремонт ДНЗ № 4 «Малятко»;
- Надання підтримки з міського бюджету ОСББ та ЖБК на виконання робіт з капітального ремонту , в т.ч. заміна вікон та дверей в місцях загального користування, заміна інженерних мереж в підвальних приміщеннях, ремонт покрівлі, цоколю та ін.
- Заміна ламп розжарювання в мережах зовнішнього освітлення на світлодіодні.

Але збройна агресія російської федерації унеможливила остаточну реалізацію зазначених заходів.

Санітарний стан. Плановою санітарною очисткою в місті Кременна охоплено 100% багатоповерхового житлового фонду та 40% будівель приватного сектору. Решта населення проводить санітарну очистку на власний розсуд, шляхом забруднення території міста, та прилеглих до них територій сміттям.

Стихійні сміттєзвалища є одним з основних забруднювачів рекреаційних та селитебних територій, земель сільськогосподарського призначення і, як наслідок, джерел питного водопостачання з поверхневих водойм і підземних водоносних горизонтів, що створює певну загрозу населенню і може стати причиною виникнення епідемічних ускладнень та розповсюдження інфекційних хвороб.

Робота по впровадженню роздільного збирання ТПВ розпочата з 2018 році. Запроваджено збирання пластику в окремі контейнери-сітки, що дозволило зменшити кількість сміття що вивозиться на сміттєзвалища на 12%.

Об'єктами утилізації твердих побутових відходів на території громади є:

- Полігон ТПВ, розташований в межах населеного пункту в районі ТОВ «Пінта - Кременський пивоварний завод». Площа полігону ТПВ становить 12,5 га, планова потужність - 116,0 тис.тон. Станом на 01.01.2022 полігон заповнено на 94,1 % від планової потужності та потребує рекультивації;

- Місце видалення відходів (МВВ) площею 0,5га, використовується під накопичення твердих побутових відходів, проектна потужність - 4,6 тис.тон. МВВ розташовано за межами населеного пункту с. Червонопопівка. Кількість накопичених відходів від початку експлуатації станом на 01.01.2022 року: 1,48 тис.т, відсоток заповнення: 32,17 %.

Пріоритетними напрямками діяльності військової адміністрації після деокупації території громади стане вирішення проблем чистоти міста. Утворення значної кількості стихійних сміттєзвалищ в місті та загалом в громаді негативно впливатиме на екологічний стан територіальної громади. Основними завданнями в цьому напрямку стане ліквідація стихійних сміттєзвалищ, які утворились в період окупації громади, та в подальшому робота серед населення щодо укладання договорів на вивіз ТПВ. Складовою чистого міста стане також закриття полігону твердих побутових відходів, який практично заповнений, та виконання робіт з його рекультивації. Виділення земельної ділянки для будівництва заводу з переробки сміття, проведення стратегічної екологічної оцінки впливу, стануть першими кроками до виконання заходу з закриття полігону ТПВ та втілення новітніх технологій з утилізації ТПВ.

Благоустрій території. На території Кременської територіальної громади знаходиться 200,3 км або 894,3 тис. м² автодоріг комунальної власності, 9 автомобільних мостів та 10 пішохідних мостів (переходів) через р.Красна, р.Родникова та р. Сіверський Донець, що утримуються Дочірнім підприємством «КРЕМІНСЬКЕ КОМГОСПОДАРСТВО» комунального підприємства «КРЕМІННА-КОМУНСЕРВІС» та комунальним підприємством «Червонопопівський благоустрій». Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі з твердим покриттям становить 86,85 км, з них обладнано дощовою каналізацією 5,5км.

Внаслідок проведення бойових дій, пошкодження та руйнації дорожньої інфраструктури громади вулично-дорожня мережа міста та сіл потребуватиме відповідного відновлення. Значних пошкоджень зазнали і дорожні знаки, світлофорний об'єкти тощо.

Під час збройної агресії за оперативною інформацією було зруйновано повністю міст через р.Красна на дорозі Р-66 в с.Ч.Попівка, пошкоджено два мости в місті Кременна через р.Красна на вул.Титова, та в районі вул.Красна .

Зелене господарство. Загальна площа зелених насаджень становила – 12,2 га, з неї 5,73 га (6 парків культури та відпочинку). Доглядом було охоплено – 5,73 га, або 47 %. Окрім паркових зон, територія громади мала великий відсоток зелених насаджень в межах житлової забудови, які на 80% досягли вікової зрілості.

Безпритульні тварини. Місто постійно поповнюється безпритульними тваринами, які потребують гуманного поводження з ними. Існує значна проблема з будівництвом та обслуговуванням притулку для бездомних тварин. Спосіб мінімізації їх кількості в межах населених пунктів громади шляхом відстрілювання неприйнятний для цивілізованого суспільства. До військової агресії міською радою проводилась робота щодо регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами.

У 2021 році відповідно до укладеного договору Громадською організацією «ЗооКонтроль» проводились роботи зі стерилізації та щеплення проти сказу тварин. Тварини, згідно вживленого електронного чипа, заносились до електронної бази для подальшого здійснення ветеринарного нагляду за популяцією собак для забезпеченням захисту життя та здоров'я людей та тварин, пов'язаних з хворобами безпритульних тварин.

З початком збройної агресії російською федерацією робота по контролю за чисельністю безпритульних тварин призупинена, а після деокупації громади потребуватиме посиленої уваги та додаткових заходів.

Основні проблеми:

- незадовільний технічний стан систем водопостачання та водовідведення, комунальної теплоенергетики, низький ККД обладнання через пошкодження внаслідок бойових дій на території громади;
- незадовільний стан благоустрою міст (дорожнього покриття вулиць та доріг міст, мереж зовнішнього освітлення вулиць);
- незадовільний транспортно-експлуатаційний стан дорожньої інфраструктури у зв'язку із її пошкодженням та повним руйнуванням через ведення бойових дій та використання важкої техніки;
- недостатність фінансування на здійснення належного відновлювальних робіт доріг.

Основні завдання:

- модернізація та розбудова нової інфраструктури з використанням сучасних технологій та світового досвіду в сферах енергетичного господарства, водопостачання та водовідведення, житлового забезпечення та управління відходами;
- енергозаощадження комунального та бюджетного сектору;
- сприяння залученню інвестицій на відновлення комунальної та дорожньої інфраструктури;
- сприяння відновленню та модернізації матеріально-технічної бази комунальних підприємств;
- забезпечення повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ТПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;
- реконструкція і капітальний ремонт мереж вуличного освітлення;
- відновлення автомобільного мосту через р.Красна на дорозі Р-66 в с.Ч.Попівка;
- капітальний ремонт автомобільних мостів в місті Кременна через р.Красна на вул.Титова, та в районі вул.Красна.

Очікувані результати:

- покращання матеріально-технічної бази комунальних підприємств громади;
- забезпечення населення питною водою, якість якої відповідає чинним нормативним вимогам;
- зменшення екологічного навантаження на довкілля;
- покращання транспортно-експлуатаційного стану доріг;
- забезпечення налагодження логістичних зв'язків.

Будівництво

Будівництво – одна з найважливіших галузей економіки, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання області. Показники її роботи є індикатором загального стану економіки.

Пошкоджено та зруйновано 10 об'єктів критичної інфраструктури, 3 об'єкта охорони здоров'я, 8 об'єктів ОМС, 4 об'єктів торгівлі, зазначена інформація вноситься до Державної електронної системи обліку руйнувань, статусу відновлення інфраструктури України.

Внаслідок бойових дій на території громади за оперативною інформацією на 28.03.2023 пошкоджено та зруйновано 10 об'єктів критичної інфраструктури, 3 об'єкта охорони здоров'я, 8 об'єктів ОМС, 4 об'єктів торгівлі, зазначена інформація вноситься до Державної електронної системи обліку руйнувань, статусу відновлення інфраструктури України. Враховуючи надскладну обстановку, пов'язану із веденням бойових дій, окупацією території громади встановити їх реальний стан та провести обстеження таких об'єктів наразі неможливо.

В 2022 році всі будівельні роботи які планувалося виконати зупинилися 24 лютого 2022 року і до кінця 2022 року відновлені не були. В тому числі не введено в експлуатацію жодного квадратного метру житла.

Враховуючи значне руйнування житлового фонду в ході бойових дій, питання будівництва житла виходить на перший план. На цьому фоні та враховуючи малий обсяг

житлового будівництва у попередні роки, відмічається тенденція постійного зростання вартості житла на первинному та вторинному ринках. Низький рівень доходів населення призводить до відсутності платоспроможного попиту на житло і, як наслідок, унеможливорює вирішення житлових проблем громадянами за власні кошти.

Містобудівна діяльність. Пріоритетними напрямками діяльності громади в сфері архітектури та містобудування є розробка містобудівної документації. Сектором архітектури та містобудування здійснено моніторинг наявної містобудівної документації населених пунктів Кременської територіальної громади та визначена необхідність розробки містобудівної документації на всі населені пункти громади. На 2024-2025 роки розроблено «Програму розроблення містобудівної документації території Кременської територіальної громади на 2024-2025 роки» за якою планується розробка Комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади та завершення робіт із розробки та затвердження Генерального плану м. Кременна.

Основні проблеми:

- значна кількість об'єктів які потребують капітального ремонту або реконструкції що постраждали внаслідок збройної російської агресії та потребують відновлення (нового будівництва);
- велика кількість замінованих будівель та земельних ділянок;
- недостатнє виділення коштів з бюджетів всіх рівнів на реалізацію заходів програм житлового будівництва та житлового кредитування;
- недостатній рівень залучення приватних іноземних інвесторів та донорської допомоги до реалізації проєктів із відновлення постраждалих територій.

Основні завдання:

- підвищення якості міського планування з урахуванням потреб громади та сучасних європейських практик;
- впровадження прозорої системи розвитку об'єктів міського простору;
- реалізація проєктів з відновлення постраждалих територій за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, приватних іноземних інвесторів та донорської допомоги;
- реалізація проєктів регіонального розвитку за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів приватних іноземних інвесторів та донорської допомоги;
- стимулювання виробництва будівельних матеріалів і конструкцій місцевими підприємствами та, як наслідок, нарощування потужностей будівельних організацій;
- запровадження регіональних програм пільгового житлового кредитування;
- формування матеріально-технічної бази житлового будівництва на основі сучасних архітектурно-планувальних конструктивних та технічних рішень.

Очікувані результати:

- відновлення постраждалої території громади, у тому числі нове будівництво, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів житлового фонду, медицини, освіти, життєзабезпечення, адмінбудівель та інших;
- реалізація проєктів регіонального розвитку за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, приватних іноземних інвесторів та донорської допомоги;
- збільшення нового будівництва житла за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, іноземних донорів.

Навколишнє природне середовище

Атмосферне повітря. Відповідно до кліматичного районування України, територія Кременської громади, в т.ч. лісового масиву, належить до континентальної степової області помірних широт. Клімат характеризується теплим та сухим літом, холодною з частими відлигами та невеликою кількістю снігу зимою. У середньому за рік сонячне сяйво складає тут 2000–2100 годин. Сумарна сонячна радіація за рік 4200–4400 Мдж/м². Абсолютний максимум температур повітря становить +41°C, абсолютний мінімум –39°C.

Головним чинником, що впливає на стан атмосферного повітря Кременської ТГ, є наявність автомобільного транспорту, який не забезпечений приладами для нейтралізації відпрацьованих газів. Зазначене ускладнюється здебільшого незадовільним станом твердого покриття автодоріг, а також недостатністю облаштованих пішохідних переходів через магістральні вулиці.

На території Кременської громади відсутні стаціонарні пости автоматичного спостереження за станом атмосферного повітря, що не дає можливості точно дослідити його актуальний стан.

Водні ресурси. У гідрографічному відношенні Кременська територіальна громада розташована у межах басейну Сіверського Дінця - основної і найбільшої річки громади та області, яка перетинає громаду з північно-західного у південно-східному напрямку.

На території громади значно розвинута річкова мережа: р.Сіверський Донець, р.Красна, р. Родникова, є р.Мечетна, р.Гнила. Найбагатшими у флористичному відношенні ділянками річок є ділянки із повільною течією і невеликі затоки. Найбільш багатий і різноманітний флористичний склад має р. Красна, яка відзначається повільною течією. На території Кременського лісового масиву представлено багато озер.

Найбільшими за площею і найбагатшими у флористичному відношенні є озера: Кleshня, Линьово, Вовче, Черниково, Зимовне, Поповне, Черняче, Комишувате та деякі інші. Середня глибина озер 4–5м, найбільша – 12 м (оз. Чернікове).

Земельні ресурси. Відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України» складовими елементами екомережі є землі неінтенсивного сільськогосподарського використання, землі водного, лісового, природно-заповідного фонду.

За категоріями земель каркасом екологічної мережі в громаді є саме землі лісового фонду, сіножаті та пасовища.

Основним критерієм оцінки екологічного стану сільськогосподарських угідь є рівень родючості ґрунтів, як основа функціонування цієї категорії земель. Тривале використання земель для сільськогосподарських потреб без належних агротехнічних заходів призводить до фізико-хімічної деградації ґрунтів, у т. ч. зниження вмісту гумусу та агрохімічних показників.

За походженням територія Кременських лісів громади являє собою алювіальну ерозійно-денудаційну рівнину з чисельними котловинами та балками і підвищеннями. Ґрунтовий покрив Кременських лісів досить різноманітний. Найчастіше зустрічаються дерново-опідзолені ґрунти (66% загальної площі), заплавно-лучні (16%) та чорноземно-лучні (7%). Значна частина території вкрита пісками.

Лісовий фонд. Рослинний покрив Кременських лісів складають лісові, лучні, болотні і водні угруповання. Лісова рослинність представлена свіжими, вологими і сирими дібровами, суборами, заплавними лісами, а також посадками сосни на піщаній терасі з комплексом псамофітної рослинності.

У складі лучної рослинності переважають заплавні, заболочені й остепнені луки. У складі болотної рослинності зустрічаються папоротево-осокові, осокові і сфагнові болота. Водна рослинність представлена прибережно-водними і водними угрупованнями, що включають різні формації гідрофітних видів. На місцях згорілих соснових культур представлена рослинність псамофітного степу, яка поступово відновлюється.

На території лісового масиву громади зростає біля 150 рідкісних, реліктових, ендемічних видів рослин, а також зникаючих, що занесені до Червоної книги Міжнародного союзу охорони природи (ЧК МСОП), додатків Бернської конвенції, Європейського червоного списку (ЄКС), Червоної книги України (ЧКУ) та списку рідкісних видів Луганської області.

Починаючи з квітня 2022 року територія Кременської громади тимчасово окупована країною - військовим агресором. Територія громади знаходиться в зоні бойових дій та під постійними обстрілами. Негативний вплив на довкілля має детонація боєприпасів, яка призводить до забруднення ґрунтів, води та повітря.

Природно-заповідний фонд. В громаді існують об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 4246,5га:

- заповідні урочища місцевого значення, які розташовані на території національного природного парку «Кремінські ліси»: «Дубовий гай» (5 га), «Білоусова садка» (7,7 га), «Сіточне» (13 га), «Хрящуха» (14,9 га),
- заповідне урочище державного значення «Широке» (122 га),
- ботанічний заказник державного значення «Сафоново» (21,7 га),
- ботанічний заказник місцевого значення «Серебрянський» (107,1 га),
- гідрологічний заказник місцевого значення «Кремінські каптажі» (3900 га),
- зоологічний заказник місцевого значення «Жеребець» (55 га),
- гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Новокраснянські джерела» (0,1 га).

З метою розширення мережі заповідного фонду Указом Президента України від 10.09.2019 № 678 «Про створення національного природного парку «Кремінські ліси» оголошено новий об'єкт природно-заповідного фонду загальнодержавного значення загальною площею 7269,0 га за рахунок земель державної власності, які знаходяться у постійному користуванні ДП «Кремінське ЛМГ».

Значна частина Кремінської територіальної громади входить до складу Смарагдової мережі UA0000069 Kreminski Lisy, площа якої складає 18240,0 га, що створена для збереження 27 видів птахів, 31 виду інших видів фауни і флори, занесених до Резолюції 6 (1998) та 19 типів природних оселищ, занесених до резолюції 4 (1996) Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі. Межі територій Смарагдової мережі і їх стандартні форми даних розміщені на офіційному сайті Ради Європи: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>.

До лісопаркової частини зеленої зони Кремінських лісів віднесено Старокраснянське лісництво. Територія лісництва смугою завширшки біля 4 км простягається з півночі на південь уздовж річки Сіверський Донець. У лісовому масиві цього лісництва зараз розташовані заклади тривалого відпочинку, ліси впритул охоплюють південну межу міста Кремінна. Захисні смуги вздовж автодороги державного значення мають ширину 100 м. Решта території віднесена до лісогосподарської частини зеленої зони.

До початку бойових дій, територія лісового фонду громади була досить привабливою для тривалого і короткочасного відпочинку, її відвідували мешканці прилеглих до лісових масивів міст – Кремінна, Рубіжне, а також багатьох сіл і селищ з різних кінців області, завдяки розвинутій транспортній мережі – залізниці із чисельними зупинками потягів у лісових масивах, автомобільним шляхам. Це вимагало значних затрат з охорони лісових масивів від пожеж, боротьби з пожежами, рекреаційного благоустрою території, регулювання використання лісів, захисту їх від рекреаційної дигресії.

Згідно лісорослинному районуванню, територія Кремінських лісів відноситься до VIII лісорослинного району (Донбаський) північностепової зони і знаходиться в долині найпотужнішої водної артерії сходу України – Сіверського Дінця. Найхарактернішою ознакою заплави Сіверського Дінця є висока її загальна лісистість. Ні одна річка України не має такого високого ступеня заліснення заплави. На відрізок ріки в межах Кремінського ДЛМГ вона сягає 80%. Це є дуже важливим, оскільки для умов Донбасу Сіверський Донець та ліси, що зростають у його долині, виконують унікальні екологічні функції. Серед багатогранних еколого-захисних функцій заплавлених лісів найбільш важливими є рекреаційна і водоохоронно-захисна їх роль.

У НПП «Кремінські ліси» відмічено 42 види вищих судинних рослин включених до Червоної книги України (2009), 83 види фауни Червоної книги України та 7 фітоугруповань занесених до Зеленої книги України (2009). Достовірно відмічені на території проектного НПП «Кремінські ліси», всього 93 (50,5%) із 184 видів вищих судинних рослин регіональної охорони. Територія НПП «Кремінські ліси» включена до Смарагдової екомережі Пан'європейської екомережі та є важливим елементом

сіверськодонецького регіонального екокоридору.

Основні проблеми:

- наявність великої кількості відходів від руйнувань;
- незахищеність поверхневих вод річок громади та підземних вод питної якості;
- низький рівень екологічної свідомості населення.

Основні завдання:

- впровадження сучасних методів переробки твердих побутових відходів та обмеження їх поховання на полігонах;
- підвищення екологічної свідомості серед місцевого населення;
- охорона та раціональне використання природного середовища;
- відновлення, реконструкція та будівництво очисних споруд з метою зниження рівня забруднення вод забруднюючими речовинами, а також зменшення скиду недостатньо очищених стічних вод;
- санітарна очистка берегів та русел річок в місцях ведення активних бойових дій.

Очікувані результати:

- здійснення заходів у сфері управління відходами;
- забезпечення відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, поліпшення стану водних об'єктів;
- додержання екологічно безпечних умов для життя і здоров'я людей.

Демографічна сфера

Через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну в демографічній сфері відбувається скорочення чисельності населення. Кількість народжених знижується, а померлих зростає. Триває міграція населення. До початку бойових дій чисельність населення громади становила понад 20,0 тис осіб.

Основні проблеми:

- бойові дії на території громади;
- тимчасова окупація території громади.

Основні завдання:

- забезпечення належних умов для повернення внутрішньо переміщених осіб до покинутих населених пунктів громади.

Очікувані результати:

- зниження темпів природного та міграційного скорочення;
- повернення внутрішньо переміщених осіб, які виїхали із зони бойових дій в громаду.

Соціальне забезпечення

Одним з пріоритетних напрямків соціальної політики є підвищення ефективності програм соціального захисту населення громади і, перш за все, кожної окремої людини. На сучасному етапі розвитку українського суспільства особливого значення набувають завдання підвищення добробуту населення, заохочення його прагнення до соціального прогресу з метою наближення рівня життя в країні до європейських стандартів. Вирішення цих завдань неможливе без реалізації програм соціальної підтримки населення, у тому числі надання соціальних послуг.

У межах Кременської територіальної громади соціальні послуги населенню надавали комунальні заклади: КУ «Центр надання соціальних послуг», КУ «Розірви коло», КУ «КМЦКРДОІ «Добро».

До 24 лютого 2022 року, цими закладами надавалось 12 з 17 видів базових соціальних послуг та було охоплено 15 соціально вразливих груп населення (переважно особи похилого віку, особи з інвалідністю, різні категорії дітей та сімей, що опинились у складних життєвих обставинах, а також нові групи, які з'явилися після 2014 року – учасники АТО та внутрішньо переміщені особи).

З 01 травня 2022 року розпорядженням Кременської міської військової адміністрації три комунальні установи: «Кременський міський центр комплексної реабілітації дітей та осіб з інвалідністю «Добро», «Центр надання соціальних послуг», «Центр надання соціально-психологічної допомоги «Розірви коло» були об'єднані в одну організацію на базі КУ «КМЦКРДОІ «Добро»

Працівники установ, а саме 69 осіб, які виїхали на територію підконтрольну уряду України зараховані до штатного розпису КУ «КМЦКРДОІ «Добро» та переведені в простій, працюють дистанційно та у звичайному режимі.

На базі КУ «КМЦКРДОІ «Добро» створено та забезпечено діяльність 5 Координаційних центрів допомоги ВПО з Луганської області: м. Рівне, м. Дніпро, м. Київ, м. Луцьк та м. Андрушівка Житомирської області. Основною метою роботи Координаційних центрів допомоги ВПО з Луганської області є визначення потреб ВПО та створення єдиної системи логістики та забезпечення гуманітарною допомогою, юридичної підтримки, допомога у вирішенні соціальних та побутових питань, а також психологічна допомога. У цих волонтерських хабах перебуває на обліку 10325 осіб – ВПО з Кременської громади та з Луганської області (в т.ч.: м. Рівне - 2310 осіб, м. Київ - 4466 осіб, м. Дніпро – 2202 особи, м. Луцьк – 1159 осіб, м. Андрушівка Житомирської області – 188 осіб).

Для організації видачі допомоги ВПО на хабах планується в наступних роках у співпраці з центром зайнятості залучити працівників з числа ВПО (фасування продовольчих наборів тощо).

Протягом року в Координаційних центрах допомоги ВПО з Луганської області, які створені на базі КУ «КМЦКРДОІ «Добро» організовано видачу гуманітарної допомоги (продуктові набори, комплекти постільної білизни, ковдри, матраци, посуд, обігрівачі, дитячі та дорослі підгузки, буржуйки, каністри, ліхтарі, гігієнічні набори інше), охоплено біля 10 тис. ВПО з Луганської області. Також здійснюється надання різноманітних послуг: консультації з загальних та соціальних питань, психологічна підтримка, надання індивідуальних психологічних консультацій на Хабі та в режимі онлайн, бібліотечні послуги, культурні послуги, ігротека (дитячий куточок), консультування з протидії гендерно-зумовленому насиллю та з запобігання та протидії торгівлі людьми адміністративних послуг, онлайн та оф-лайн консультацій з юридичних питань та правової допомоги, консультацій щодо працевлаштування, консультацій щодо оформлення пенсій та інших соціальних виплат, медичні послуги (вимірювання артеріального тиску, вимірювання рівня цукру в крові, вимірювання сатурації кисню в крові, забезпечення ліками отриманими за державним постачанням та гуманітарної допомоги), робота магазину «безкоштовних речей» (банк одягу), консультування з питань соціальної адаптації, консультацій щодо питань, що стосуються законодавства про працю, організація дозвілля, розвиток творчих навичок, проведення майстер-класів для дітей, освітніх послуг (організація занять з розвитку мовлення, мислення, пам'яті, зорової уваги та дрібної моторики рук дітей дошкільного віку). До надання послуг залучені Управління освіти, культури, молоді та спорту Кременської міської ради (КУ «Кременський будинок культури», КЗ «Кременська публічна бібліотека»), Центр надання адміністративних послуг Кременської МВА, Луганський обласний центр зайнятості, БФ «Право на захист», ГО «Польська гуманітарна акція в Україні», Луганський обласний Пенсійний фонд України, КНП «Центр ПМСД Кременської міської ради», Управління інспекційної діяльності у Луганській області Східного міжрегіонального управління Державної служби України з питань праці.

Пріоритетним напрямком роботи КУ «КМЦКРДОІ «Добро» є здійснення комплексу соціальних та психологічних реабілітаційних заходів, спрямованих на створення умов для всебічного розвитку дітей та осіб з інвалідністю, дітей які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності віком від 0 до 3 років включно, дітей та осіб диспансерної групи з хронічною патологією. З 89 дітей з особливими потребами, які

перебували на обліку КУ «КМЦКРДОІ «Добро», на підконтрольну уряду України територію виїхало 9 дітей, батьки яких відмовилися отримувати реабілітаційні послуги дистанційно.

КУ «Центр надання соціальних послуг» та «Центр надання соціально-психологічної допомоги «Розірви коло» надають послуги мешканцям громади, які опинились в складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги на базі Координаційних центрів допомоги ВПО з Луганської області.

Одним з найбільш важливих аспектів соціального захисту населення є організація надання соціальних послуг населенню – особам похилого віку, особам (дітям) з інвалідністю та особам, які опинились в складних життєвих обставинах.

Для надання соціальних послуг непрацездатним громадянам похилого віку, особам з інвалідністю та особам, які опинились в складних життєвих обставинах в Кременській ТГ функціонував центр надання соціальних послуг.

Після деокупації Луганської області на території Кременської громади планується відновлення діяльності всіх трьох організацій, з повним виконанням своїх функцій.

Особлива увага буде приділена виявленню, обліку та формуванню бази отримувачів послуг, оцінюванню потреб осіб/сім'ей у послугах (аналіз належності особи/сім'ї до вразливих груп населення, її складних життєвих обставин, визначення індивідуальних потреб особи/сім'ї, переліку та обсягу соціальних послуг, яких потребує особа/сім'я) та забезпечення реалізації на території громади державної політики у сфері соціального захисту населення, з питань сім'ї та дітей, запобігання домашнього насильства, протидії торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, організації надання соціальних послуг особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати.

За 7 місяців 2023 року військовою адміністрацією було прийнято та розглянуто 101 заяву по програмі «Про надання одноразової матеріальної допомоги жителям Кременської громади». Всі заяви розглянуті на регулятивних засіданнях комісії військової адміністрації. За результатами розгляду документів було надано матеріальну допомогу жителям громади, а саме:

22 особи отримали матеріальну допомогу на лікування та реабілітацію;

4 сім'ї отримали допомогу у зв'язку із втратою чоловіка/сина військовослужбовця під час несення бойової служби;

9 військовослужбовців з числа мешканців Кременської громади отримали матеріальну допомогу у зв'язку з отриманням поранення, мінно-вибухової травми під час виконання бойового завдання;

8 осіб отримали допомогу на реабілітацію у зв'язку з онкологічним захворюванням;

58 дітей громади отримали матеріальну підтримку, як випускники Кременських ліцеїв та за участь у змаганнях, олімпіадах, конкурсах.

Внутрішньо переміщені особи з числа мешканців Кременської ТГ впродовж 2023 року отримали матеріальну допомогу на суму – 1172000 грн.

Основні проблеми:

- збільшення кількості соціально незахищених верств населення громади;
- призупинення діяльності деяких установ надавачів послуг громади, внаслідок чого населення громади не забезпечено соціальними послугами у повній мірі;
- низький рівень охоплення соціальними послугами незахищених верств населення.

Основні завдання:

- відновлення роботи установ надавачів соціальних та реабілітаційних послуг;
- сприяння відновленню та реконструкції будівель комунальних закладів надавачів соціальних та реабілітаційних послуг.
- своєчасне проведення виплат отримувачам житлових субсидій та пільг;

- підвищення забезпеченості соціальною інфраструктурою;
- підвищення ефективності функціонування системи соціальної допомоги;
- посилення співпраці з приватним сектором, неприбутковими та неурядовими організаціями;
- забезпечення своєчасності та належного рівня матеріальної допомоги незахищеним та малозабезпеченим категоріям населення.

Очікувані результати

- повне відновлення роботи всіх установ соціальної сфери громади;
- забезпечення населення необхідними соціальними та реабілітаційними послугами за місцем їх фактичного проживання;
- забезпечення дітей з інвалідністю реабілітаційними послугами не залежно від місця їх проживання;

Соціальний захист дітей, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які опинились в складних життєвих обставинах

Станом на 21.07.2021 р. у Кременській територіальній громаді мешкало 4294 дитини. На обліку служби у справах дітей станом на 21.07.2021 р. перебувало 89 дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування.

Через військову агресію російської федерації та тимчасову окупацію території громади сфера соціального захисту дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування зазнала значних ускладнень та потребує вирішення проблемних питань.

На обліку служби у справах дітей станом на 01.07.2022 р. перебувало 82 діти-сиріти та дитини, позбавленої батьківського піклування.

За пріоритетністю форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування розподілені таким чином: усиновлення; опіка та піклування; прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу; інтернатний заклад.

Сімейні форми виховання дітей, як то усиновлення, опіка/піклування, прийомна сім'я чи дитячий будинок сімейного типу є пріоритетними формами влаштування дітей в Україні.

На даний час 76 % дітей влаштовано до сімейних форм виховання.

В Кременській міській територіальній громаді функціонує 1 прийомна сім'я, в якій виховується 1 дитина.

Основна проблема:

- через військову агресію російської федерації збільшилась кількість сімей з дітьми, які опинились в складних життєвих обставинах, які потребують допомоги та захисту.

Основні завдання:

- забезпечення соціального захисту дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту;
- організація заходів щодо виявлення дітей, які постраждали від російської агресії, які залишилися без батьківського піклування, забезпечення їх соціального захисту;
- надання сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, підтримки та допомоги.

Очікувані результати:

- забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей;
- зменшення кількості сімей з дітьми, які опинились в складних життєвих обставинах;
- забезпечення належних умов для виховання, навчання, повноцінного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Створення умов для соціалізації сім'ї та молоді

Управління освіти, культури, молоді та спорту Кременської міської ради активно співпрацює з молоддю громади шляхом реалізації Регіональної цільової програми

«Молодь Луганщини» на 2021-2025 роки, затвердженої розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 28.01.2021 року № 30, яка сприяє позитивним змінам у молодіжній сфері: розвитку громадянської особистості, неформальної освіти, творчого потенціалу молоді.

Реалізація молодіжної політики здійснювалась через молодіжні консультативно-дорадчі органи та інститути громадянського суспільства, що працюють з молоддю.

При Кременській міській раді створена Молодіжна рада, учасники якої беруть активну участь у громадському житті Кременської громади. Крім гуманітарного питання, продовжується дуже важлива робота з молоддю, зокрема, в напрямку екологічного виховання, залучається молодь до багатьох екскурсій, майстер-класів, психоемоційних заходів, тренінгів тощо).

Рішенням Координаційної ради при Кременській ВА від 15.12.2022 року був затверджений план заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді. На підставі якого учні закладів освіти Кременської громади брали участь у численних заходах до патріотичних державних свят та заходів на підтримку воїнів ЗСУ. Відбулося 10 онлайн зустрічей з захисниками України. Діти виготовили разом із педагогами понад 500 сувенірів-оберегів для воїнів, які були передані для захисників. Проведено міський етап Всеукраїнської військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”), у якій взяли участь 60 учасників з 5 ліцеїв громади. Переможцями гри у середній та старшій групі стали рої 5 Кременського ліцею. Рої Кременщини брали участь у обласному конкурсі відеороликів „Ватра”, де II місце здобув рій Кременський ліцей 4.

Загалом протягом навчального року у закладах освіти Кременщини було проведено 138 заходів з національно-патріотичного виховання за участю 987 учасників.

Основні проблеми:

- відтік молоді з громади;
- знищення молодіжної інфраструктури.

Основні завдання:

- відновлення зруйнованої молодіжної інфраструктури;
- відновлення роботи молодіжних консультативно-дорадчих органів.

Очікувані результати:

- створення молодіжних просторів та підтримка молодіжних ініціатив в громаді.

Освіта

На початок 2022 року в Кременській громаді році функціонувало 6 закладів загальної середньої освіти (6 ліцеїв, із них 2 з дошкільним підрозділом, 1 опорний заклад, що має філію), в них навчалося 2156 дітей. Працювало 2 позашкільні заклади освіти: Кременський центр дитячої та юнацької творчості та Кременська дитячо-юнацька спортивна школа, в яких діяло 83 гуртки та секцій, де отримували додаткову освіту 1316 дітей. Мережа дошкільної освіти складалась з 6-ти закладів дошкільної освіти та 2-х закладів загальної середньої освіти з дошкільним підрозділом. Дошкільною освітою в Кременській громаді було охоплено 480 дітей віком від 2 до 7 років.

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації система освіти Кременської громади зазнала істотних освітніх втрат, зумовлених окупацією всієї території громади.

На даний час у Кременській громаді зруйновані 4 заклади загальної середньої освіти, 3 ДНЗ, музична школа, приміщення де розміщувалися художня школа та ДЮСШ, приміщення центру дитячо-юнацької творчості, міський будинок культури, 2 будинки культури, 4 клубні заклади, музей.

Після деокупації будуть здійснюватися заходи з відновлення роботи закладів дошкільної, загальної та позашкільної освіти. Навчально-виховний процес у 2021-2022 та 2022 – 2023 навчальних роках був організований у самому безпечному форматі – дистанційній формі роботи.

2022-2023 навчальний рік проходив у період дії воєнного стану, деколи навчання відбувалось без світла, а іноді й без зв'язку, без живого спілкування, під ракетними обстрілами й з численними тривогами. За цей рік ліцеїсти освітніх закладів Кременщини стали учасниками і переможцями численних інтелектуальних змагань, творчих конкурсів, проєктів, акцій. У період з жовтня по грудень 2022 року в громаді, на міському рівні, були проведені учнівські олімпіади з 11 навчальних предметів, учасниками яких стали 143 учні. Три учениці-переможниці, Марія Приходько (Кременський ліцей №5), Софія Мочук (Кременський ліцей №2), Аліна Троць (Кременський ліцей №3), у квітні-травні 2023-го представляли нашу область на IV-му, фінальному етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з української мови та літератури, біології.

Вперше, за останні 10 років, п'ять юних, талановитих філологів Кременщини, учні 5-9 класів, Марія Тарасова (Кременський ліцей №5), Олексій Соловійов (Кременський ліцей №5), Анна Усанова (Кременський ліцей №2), Анастасія Грудняк (Кременський ліцей №4), Єгор Кошелев (Кременський ліцей №5) здобули перемогу в IV, фінальному, усеукраїнському етапі XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської творчості ім. Тараса Шевченка. Сім учнів 5-11 класів, Марія Валковська (Кременський ліцей №2), Олексій Соловійов (Кременський ліцей №5), Маргарита Алексеєва (Кременський ліцей №2), Микола Черний, Марія Приходько (Кременський ліцей №5), Катерина Чернявська (Кременський ліцей №5), Владислав Пономарьов (Кременський ліцей №5) вибороли перемогу в III етапі (обласному) XXIII Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. Петра Яцика.

Вихованці наукового товариства «Промінь» Кременського ліцею №5, слухачі очно-заочної школи Луганської обласної малої академії наук України, здобули п'ять перших місць і стали найкращими на обласному етапі конкурсу-захисту. Це учні-науковці Кременського ліцею №5: Владислав Пономарьов, Марія Кудріна, Марія Руднєва, Марія Приходько, Єгор Кошелев. Вони представили Кременську громаду й на всеукраїнському етапі, чекаємо результатів.

Одержали перемоги у III (обласному) етапі XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням, «Об'єднаймо ж, брати мої», як здобули Марія Приходько та Марія Кудріна, Валерія Савченко (Кременський ліцей №5)

Учні Кременських ліцеїв брали участь у конкурсі малюнків «Кольори перемоги», фотоконкурсі творчих робіт «Луганщина – мій рідний край», фотовиставці до Дня Соборності України «Україна – це ми», у змаганнях з прикладного орієнтування та топографії Чемпіонату Луганської області, зі спортивного орієнтування Чемпіонату Луганської області, Чемпіонаті Луганської області з плетіння вузлів, краєзнавчих читаннях до Дня героїв Небесної Сотні, обласних літературних читаннях, присвячених Дню Соборності України та Дня пам'яті Героїв Крут, обласній вікторині до Дня ЗСУ, патріотичному спортивно-пізнавальному заході серед школярів «Олімпійська спадщина сучасної України», у яких є численні перемоги наших учнів з усіх ліцеїв Кременної.

Учнівська молодь стала учасниками Швейцарсько-українських проєктів DECIDE, а саме тренінгів з відеозйомки та монтажу (команди Кременського Ліцею №3 та Кременського №5), а також тренінгу зі Scratch програмування (команда Кременського ліцею №2). Робота (відеоролик) Рою «Кремінь» Кременського ліцею №4, як переможець обласного етапу фестивалю-огляду «Ватра» у рамках заходів військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), представить Луганську область на Всеукраїнському фестивалі.

На кінець навчального року випускниками 11 класів, які здобули повну загальну середню освіту, стали 93 учні. Вісім з них, Марія Рухлевич (Кременський ліцей №1), Олеся Чапліна, Аліна Чехута, Назар Каменєв, Іван Скачков (Кременський ліцей №2), Микола Мацегора (Кременський ліцей №4), Владислав Пономарьов, Єлизавета Булах (Кременський ліцей №5) нагородженні золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні», чотири учні - срібною медаллю «За досягнення у навчанні»: Дар'я Воробйова,

Марія Кудріна, Софія Лесик, Валерія Савченко (Кремінський ліцей №5). 16 учнів 9-х класів отримують свідоцтво про здобуття базової освіти з відзнакою.

Основні проблеми:

- зруйновані об'єкти дошкільної освіти, загальної середньої освіти та позашкільної освіти, НЕМОЖЛИВІСТЬ здійснення детального аналізу руйнувань та інших втрат в сфері освіти внаслідок тимчасової окупації громади;
- втрати кадрового потенціалу сфери освіти;
- перебування дітей на території бойових дій та тимчасово окупованій території, що є небезпечними умовами для життя, психологічного стану та доступу до навчання за українськими стандартами.

Основні завдання:

- упорядкування мережі закладів освіти, формування оновленої мережі закладів освіти з урахуванням демографічної та безпекової ситуації в регіоні;
- підготовка проєктно-кошторисної документації на будівництво (реконструкцію) закладів освіти;
- оновлення матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти;
- забезпечення проведення безпечного дистанційного навчання;
- забезпечення закладів освіти достатньою кількістю педагогічних кадрів;
- поступове відновлення безперешкодного доступу здобувачів освіти до місць навчання;
- формування єдиного інформаційно-освітнього простору та розвиток нових освітніх форм;
- популяризація здорового способу життя;
- розвиток інфраструктури та матеріально-технічної бази для розвитку фізичної культури та спорту, активного відпочинку та оздоровлення.
- забезпечення ефективного функціонування галузі фізичної культури та спорту громади.
- забезпечення національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Очікувані результати:

- відновлення після деокупації території громади роботи закладів шкільної та дошкільної освіти;
- відновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, фізичної культури та спорту доступу до інтернету;
- створення умов для проведення заходів з активного відпочинку та оздоровлення, впровадження фізичної культури та спорту серед учнівської молоді;
- формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості.

Культура.

Управління освіти, культури, молоді та спорту відповідно до покладених на нього завдань здійснює управління комунальними установами, міськими та селищними клубними закладами та є їх головним розпорядником по використанню бюджетних коштів, а також відповідає за бюджетні зобов'язання комунальних установ.

У 2022 році діяльність клубних закладів громади була спрямована на покращення роботи галузі, та якості підготовки і проведення культурно-мистецьких заходів, з метою забезпечення духовного розвитку і змістовного дозвілля жителів громади, національно-патріотичного та естетичного виховання молоді, охорони і збереження кадрового забезпечення культурно-освітніх установ, підвищення рівня освіти і культури населення громади.

Будівлі у яких знаходяться клубні заклади перебувають у комунальній власності громади і використовуються за призначенням. Переведення клубних закладів у приміщення інших організацій та установ, або їх реорганізація, не проводилась.

Пріоритетними напрямками діяльності у 2022 році були:

- 1) збереження, відновлення та розвиток клубних закладів;

- 2) підвищення рівня забезпеченості населення культурно-розважальними послугами;
- 3) популяризація культурних надбань;
- 4) збереження національної культурної спадщини, залучення громадян, дітей, молоді до активної участі в культурних процесах;
- 5) пошук та формування реєстру об'єктів нематеріальної культурної спадщини;
- 6) підвищення рівня кваліфікації працівників закладів культури клубного типу в сільській місцевості.

У зв'язку зі збройною агресією росії проти України і окупацією (з квітня 2022 року) Кременської територіальної громади була призупинена робота клубних закладів на території громади і більшість заходів були скасовані.

Згідно чинного законодавства України, працівників клубних закладів було переведено на дистанційну роботу та на простій.

Станом на 01.01.2022 року на території Кременської громади працювали 7 закладів клубного типу:

- Комунальна установа "Кременський будинок культури"
- Кременський міський будинок культури
- Заклад клубного типу селища Діброва
- Заклад клубного типу селища Житлівка
- Заклад клубного типу селища Стара Краснянка
- Новокраснянський сільський клуб
- Червонопопівський сільський клуб,

в яких діяли 78 колективів художньої самодіяльності, із них вокально-хорові – 25, музично-інструментальні – 3, театральні – 11, хореографічні – 21, із них на платній основі – 3, дитячі – 41, молодіжні – 3, мають звання «народний» - 12, мають звання «зразковий» - 2. Діяльність клубних закладів здійснює 58 осіб.

З метою допомоги в організації роботи працівники клубних закладів громади залучалися для участі у нарадах управління освіти, культури, молоді та спорту на яких надавалися методичні рекомендації та поради.

Кременське творче об'єднання майстрів декоративно - прикладного мистецтва «Скарбниця талантів» було засновано у лютому 2009 року. «Скарбниця талантів» налічує у своїх лавах, на даний час, 109 майстрів, має філію «Чарівний кошик», яка об'єднала 25 аматорів ДПМ.

Види діяльності найрізноманітніші: традиційна національна та сучасна вишивка, вишивка бісером та стрічками, об'ємні вироби з бісеру та напівкоштовного каміння, лозоплетіння, флористика, фелтинг, вироби з шкіри, кераміка, глиняна іграшка, орігамі, квілінг, художня ковка металу, виготовлення дитячої, інтер'єрної та театральної іграшки, художнє фото, плетіння мережива, різьба по дереву, ткацтво та багато іншого.

Основними завданнями сфери культури громади є, зокрема онлайн:

- розвиток самодіяльної народної творчості за всіма видами жанрів;
- розкриття творчих здібностей і обдарувань людей різного віку;
- збереження, відродження та розвиток української культури;
- зміцнення міжнародного співробітництва в сфері аматорського мистецтва та культурно-масової роботи;
- створення необхідних умов для нерегламентованого дозвілевого спілкування, відпочинку та розваг;
- проведення різноманітних культурно-масових заходів;
- надання методичної і практичної допомоги сільським клубним закладам, вивченню, узагальненню і розповсюдженню досвіду роботи кращих клубних закладів.

Фінансово – господарська діяльність сфери культури здійснюється відповідно до чинного законодавства України в установленому порядку за рахунок коштів місцевого бюджету, а також інших джерел, не заборонених законодавством України.

Матеріально-технічна база закладів культури:

З 7 клубних закладів, які здійснюють культурно-дозвілеву роботу в громаді, 7 – закладів були пошкоджені внаслідок збройної агресії росії (влучання боєприпасів).

За участю аматорських колективів та солістів громади пройшли концерти-вітання зі святами мешканців громади, виставки творів мистецтва, культурно-освітні та розважальні заходи (які проводились онлайн та офлайн), загальна кількість склала 28 заходів, в яких прийняли участь 3378 осіб.

У зв'язку з військовими діями росії проти нашої держави, окупацією Кременіською громади існує дуже багато проблем:

Неможливість проводити більшість заходів, залишаються питання фінансування сфери, організація змістовного дозвілля молоді, підвищення фахового рівня клубних працівників, покращення організації та проведення заходів, проведення: свят, фестивалів, оглядів - конкурсів, виставок, а також участь колективів художньої самодіяльності у заходах.

У функціонуванні закладів культури громади мають місце наступні проблеми:

- недостатність кваліфікованих кадрів в закладах культури;
- недостатність в оснащенні сучасною комп'ютерною технікою;
- відсутність підключення до мережі Інтернет;
- недостатня забезпеченість сценічними костюмами та взуттям;
- забезпечення закладів культури оновленою звукопідсилюючою апаратурою, технічними засобами, меблями та ін.;

Працівники клубних закладів Кременіської громади постійно працюють над створенням позитивного іміджу закладів, охопленням більшої кількості користувачів, тому ведуть сторінки у фейсбуці.

Формат дистанційної роботи потребує інших форм звітів, тож клубні заклади звітують онлайн для всієї аудиторії нашої громади.

Неодноразово обговорювалося, якими мають бути наші заклади культури після війни, з чого маємо розпочати роботу, на що саме змінити фокус пріоритетів. Плани на де окупацію будують вже досить давно.

В зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України і окупацією (з квітня 2022 року) Кременіської територіальної громади була призупинена робота КЗ «Кременіська публічна бібліотека» на території громади.

Згідно чинного законодавства України, працівників Закладу було переведено на простій, а для двох працівників запроваджений режим дистанційної роботи. Всього по штату - 27 чол.

Бібліотеки це не тільки місце для читання, але центри інформації, спілкування, навчання. У зв'язку із окупацією, не має доступу до свого бібліотечного фонду (84 100 пр. на окупованій території, з них 30 000 на українській мові, 54 000 на рос. мові, 100 на іноземній), але працівники не втрачають зв'язок з користувачами і намагаються бути корисними і потрібними їм.

Робота з користувачами здійснюється у офлайн та онлайн режимі.

- користувачі - 9 650, 2 200 (зареєстровані до 31 березня 2022 року)
 - відвідування - 62 000, 27 800 (з них 12 290 - в приміщенні бібліотеки до 31 березня 2022 року), 595 - через нестационарне обслуговування (заходи в бібліотеках України) 79-через дистанційне обслуговування (заходи і консультації он лайн), 14710-віртуальні (відвідування мережевих ресурсів).

- книговидача 151 000, 27 800 (видані до 31 березня 2022 року)

- загальне охоплення аудиторії он лайн ресурсів за рік - 157 342.

Планові показники за 2022 рік виконати не вдалося, але попри складні умови праці робота КЗ «Кременіська публічна бібліотека» не припинялась, бібліотеки залишились інформаційними, культурними, освітніми закладами для мешканців Кременіської громади Северодонецького району Луганської області.

Протягом року велися сторінки Кременської бібліотеки для дітей та Кременської центральної публічної бібліотеки в соціальних мережах Фейсбук, Інстаграм, для більшого залучення і згуртування користувачів створено телеграм канал Кременська бібліотека.

Велися рубрики:

- «Книжкова полиця»: пропонувалися користувачам підбірки онлан-сервісів з доступом до безкоштовних електронних книг, огляди новинок, розповіді про авторів, ювілеї книг, письменників.

- «Інформаційна полиця»: посилення на ресурси про психологічну допомогу, корисні ресурси Міністерства цифрової трансформації України; актуальна інформація стосовно допомоги ВПО, а також подій в Україні та нашої громади. «Цікаві факти» - з історії, культури, мистецтва, «Почитайко» - читання книг он лайн для дітей.

З метою популяризації української мови бібліотекарі долучилися до проекту «Народне озвучення», читання дитячих книжок, а потім в поєднанні з малюнками створюється відео і книги оживають різними голосами, проводили різноманітні тематичні онлайн акції, онлайн флеш-моби, публікувалися відео - презентації, майстер-класи. Долучалися до Національного тижня читання під час якого публікували рейтинги - топ читаючих книжок різних жанрів, відгуки користувачів. Також долучалися до тижня цифрової грамотності, під час якого навчали користувачів медіа - грамотності та кібергігієні.

Відновили онлайн роботу клубу з програмування для дітей Code Club Кременської бібліотеки для дітей за курсом "Комп'ютерна грамотність: ФОТО/ВІДЕО монтаж". Пройшли навчання 7 учасників, які отримали сертифікати про пройдений курс.

З метою популяризації спорту та здорового способу життя бібліотекарі та користувачі долучаються до онлайн спілкувань проекту « Олімпійська вітальня» від Луганського обласного відділення Комітету з фізичного виховання та спорту МОНУ.

За участю працівників Закладу відбулася презентація поетичної збірки «Ключі від сонця» Ганни Гайворонської – члена Національної спілки письменників України, яка відбулася в бібліотеці ім. Лесі Українки в м. Київ.

Бібліотекарі беруть активну участь у культурних послугах громад де тимчасово проживають на базі гуманітарних хабів (засідання клубу Громадського діалогу, дні зустрічей ВПО, проведення майстер-класів для дітей ВПО, тематичних заходах до свят, презентації книг тощо).

Основні проблеми:

- значні пошкодження та руйнування об'єктів культури;
- погіршення якості культурних послуг для населення;
- втрата кваліфікованих спеціалістів.

Основні завдання:

- проведення оцінки збитків та стану сфери культури громади у післявоєнний період;
- відновлення закладів культури громади;
- організація, проведення та участь у семінарах, тренінгах з обміну досвідом, вивчення кращих практик відновлення сфери культури у післявоєнний період.

Очікувані результати:

- відновлення базової мережі закладів культури громади;
- забезпечення надання якісних культурних послуг населенню громади;
- підтримка майстрів народної творчості й талановитої молоді, збереження і розвиток творчого потенціалу громади.

Туризм

Кременська громада мала всі умови для розвитку малого підприємництва в галузі туризму, рекреаційно-туристичного потенціалу на базі існуючих природних умов, історико-культурних, матеріальних та трудових ресурсів.

Інфраструктуру туризму складали: 7 баз відпочинку («Сосновий бір», «Лісова поляна», «Угольок», «Будинок мисливця», «Зоря», еко-готель «Лесовичок», міні-готель «Лесная»), 3 оздоровчих заклади відпочинку для дітей («Мрія», «Зоря», «Соснова Роща»), 3 готельних комплекси «ПриЛісне», міні-готель на «Чайковського», готель «Кремінянка» та інші приватні будинки відпочинку, садиби тощо.

На території державного підприємства «Кремінське лісомисливське господарство» розташовані території природно-заповідного фонду місцевого та загальнодержавного значення. Заповідні урочища місцевого значення: «Дубовий гай», «Білоусова садка», «Сіточне», «Хрящуха», заповідне урочище державного значення «Широке», ботанічний заказник державного значення «Сафоново», ботанічний заказник місцевого значення «Серебрянський», гідрологічний заказник місцевого значення «Кремінські каптажі», зоологічний заказник місцевого значення «Жеребець», гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Новокраснянські джерела».

З метою збереження, відтворення і ефективного використання цінних природних комплексів та об'єктів басейну річки Сіверський Донець, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення 10 вересня 2019 року Президентом України прийнято Указ № 678/2019 «Про створення національного природного парку «Кремінські ліси». Зазначеним Указом створено в Кремінській громаді національний природний парк «Кремінські ліси», який включає 7269 гектарів земель державної власності, а саме: 3121 гектара земель, що перебувають у постійному користуванні державного підприємства «Кремінське лісомисливське господарство», що вилучаються у землекористувача та надаються національному природному парку в постійне користування, і 4148 гектарів земель, що перебувають у постійному користуванні державного підприємства «Кремінське лісомисливське господарство» і включаються до території національного природного парку без вилучення у землекористувача.

У Кремінській громаді здійснював діяльність інформаційно-туристичний центр «Зелена Кремінна», де впроваджувались екскурсійні маршрути Кремінщини - всього 37 та 8 з яких тільки по території громади.

Активно популяризуючи туристично-рекреаційний потенціал території, проводилась пропаганда інвестиційно-привабливих туристично-рекреаційних об'єктів, було розроблено інформаційно-рекламну продукцію із символікою громади, що розповсюджувалось під час проведення виставкових заходів різного рівня, фестивалів, урочистостей тощо.

Відвідували громаду туристи вихідного дня - гості з прилеглих міст, що є промисловими, і в яких відсутня рекреаційно-оздоровча інфраструктура, студенти та школярі з Луганської, Донецької та Харківської областей, а саме найбільша кількість з міст Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Попасне, Маріуполь, Краматорськ, Костянтинівка та інші.

Головним заходом 2021 року в сфері туристичного розвитку громади стало визначення туристичного напрямку в Кремінській територіальній громаді «Активний відпочинок заповідними стежками Кремінщини». Загалом, туристичний магніт громади є складовою проєкту «Магніти України», який реалізується Урядом країни, в рамках якого виявлено успішні українські проєкти - символи які визначено туристичними магнітами країни. Туристичний магніт Луганщини «КРЕМІНСЬКІ ЛІСИ» було презентовано на фестивалі «Мандруй Україною» в серпні 2021 року у м. Києві та у вересні у м. Львові. Головною ціллю фестивалю стало розкриття туристичних потенціалів кожного регіону країни, в т.ч. Кремінської громади, а Державною туристичною агенцією України розроблено відеоролик про туристичний магніт Кремінської громади.

Один з маршрутів туристичного магніту Луганщини «Кремінські ліси» було апробовано представниками міської ради, Северодонецької райдержадміністрації та ТРК Донбас Онлайн. В рамках веломаршруту відвідали заповідні урочища «Дубовий гай» та

«Білоусова садка», школу верхової їзди «Лошадкін дім», базу відпочинку «Лісова поляна» КП ОТЦ «Лісова казка» та інші місця.

З метою популяризації громади було розроблено презентаційні матеріали – чашки, футболки, брошури, буклети тощо, з використанням раніше розробленого бренду Кременської ТГ. Дана продукція розповсюджується під час участі у різноманітних виставкових заходах та фестивалях різного рівня, під час зустрічі делегацій, відзначення особливих подій та пам'ятних дат тощо.

Основні проблеми

- значні пошкодження та руйнування об'єктів туристичного призначення;
- погіршення туристичної привабливості регіону;
- недостатній рівень безпеки та захисту туристів.

Основні завдання:

- вжиття заходів щодо розмінування території громади, в т.ч. центральних місць відпочинку;
- проведення оцінки та стану туристичної галузі в післявоєнний період;
- залучення МТД та бюджетних коштів на відновлення об'єктів туристичного та рекреаційного призначення;
- просування туристичного потенціалу та бренду громади шляхом реалізації комплексу маркетингових заходів;
- розвиток сучасних видів туризму;
- удосконалення туристичної інфраструктури із застосуванням елементів цифровізації;
- обмін досвідом та співпраця;
- сприяння відновленню туристичної інфраструктури за рахунок коштів Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури.

Очікувані результати:

- поступове відновлення туристичної інфраструктури.

Фізична культура і спорт

Фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи в Кременській міській раді протягом 2022 року (до 24.02.2022 року та повномасштабного вторгнення рф в Україну) та I півріччя 2023 року проводилися згідно календаря заходів в Кременській міській військовій адміністрації та Єдиного календарного плану Луганської області. В заходах брали участь учні закладів освіти, дитячо-юнацької спортивної школи.

Керуючись Законом України «Про фізичну культуру і спорт», виконання заходів забезпечували Управління освіти, культури, молоді та спорту, ДЮСШ та Кременський міський центр «Спорт для всіх» (з 04.04.2022 робота призупинена). На території громади 13 спортивних залів, з яких: 2 у сільській місцевості; 6 - у закладах освіти.

Організують і проводять фізкультурно-оздоровчу роботу в громаді висококваліфіковані фахівці, серед яких: заслужений тренер України; 2 майстри спорту СРСР; вчителі фізичного виховання; інструктори зі спорту та тренери з видів спорту.

За звітний період (до повномасштабного вторгнення) було проведено 5 заходів міського рівня та 1 захід обласного та регіонального рівня, на що було використано 3,2 тис.грн. з міського бюджету та більше 50 тис.грн. позабюджетних надходжень. В змаганнях взяли участь 124 учасника, що в свою чергу також впливає на формування здорового способу життя, особливо серед учнівської молоді.

Команда Кременського ліцею №2 – переможець обласних змагань та є учасницею всеукраїнських змагань «COOL GAMES» (5-6 місце). Кременські спортсмени беруть участь у змаганнях всеукраїнського та міжнародного рівнів (важка атлетика, бокс, пауерліфтинг, легка атлетика,)

Основні проблеми:

- руйнація та пошкодження спортивних об'єктів (зали та майданчики);

Основні завдання:

- проведення інвентаризації об'єктів спортивної інфраструктури після деокупації території області, визначення обсягів руйнувань та пошкоджень об'єктів;
- відновлення спортивної інфраструктури;
- відновлення діяльності закладів спортивного профілю на деокупованій території області;
- забезпечення доступу широких верств населення громади до занять масовими видами спорту;
- встановлення стипендій Кременської міської ради провідним та перспективним спортсменам.

Очікувані результати:

- покращення матеріально-технічного стану об'єктів спортивної інфраструктури;
- збільшення кількості громадян, які залучені до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, в тому числі осіб з інвалідністю.

Охорона здоров'я

Здоров'я є найважливішим з прав людини та найвищою людською цінністю, від якої залежить економічний, фізичний та духовний потенціал суспільства. Витрати комунального підприємства охорони здоров'я Кременської міської ради, яке забезпечує медичне обслуговування мешканців Кременської міської територіальної громади оплачується НСЗУ в частині надання медичної допомоги згідно специфікації. Інші витрати потребують додаткового фінансування за окремими програмами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

До повномасштабного вторгнення РФ на територію України стаціонарну медичну допомогу мешканцям громади надавали 7 стаціонарних відділень з ліжковим фондом 180 ліжок, відділення реанімації та інтенсивної терапії на 6 ліжок. Амбулаторно-поліклінічну допомогу населенню здійснювала консультативно – діагностична поліклініка з фактичною потужністю у 2021 році 773,6 відвідувань за зміну при плановій потужності 450 відвідувань за зміну. Штатна чисельність КНП «Кременська багатoproфільна лікарня» складала 379,25 штатних одиниць, з них: лікарі – 78,0 од., середній медичний персонал – 152,75 од., молодший медичний персонал – 70,25 од., спеціалісти – 26,5 од., інший персонал – 51,75 од.

На теперішній час територія Кременської міської територіальної громади Луганської області, на якій розташовується КНП «Кременська багатoproфільна лікарня Кременської міської ради», з 18.04.2022 року тимчасово окупована військами російської федерації, а також включена до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією. Відповідно до розпорядження начальника Кременської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області від 04.08.2022, № 01-01/54 тимчасове місцезнаходження закладу на час дії правового режиму воєнного стану визначено за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Василя Стуса, 13Б, 1 поверх.

У зв'язку з тим, що зв'язок з окупованою територією відсутній, наразі КНП «Кременська багатoproфільна лікарня Кременської міської ради» працює силами працівників, які виїхали з Кременської міської територіальної громади на підконтрольну Україні територію, і надають медичну допомогу населенню у дистанційному режимі у вигляді онлайн-консультацій та консультацій за допомогою телефонного зв'язку. Крім того внутрішньо переміщені особи Кременської міської територіальної громади мають змогу отримати медичну консультативну допомогу на гуманітарних ХАБах у м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 128, та у м. Рівне, вул. Фабрична, 20. За період з серпня 2022 року по березень 2023 року медичну допомогу у дистанційному режимі та онлайн-консультаціями отримало 11495 осіб.

Дистанційно працює 21 лікар, 10 працівників середнього медичного персоналу, 106 працівників знаходяться у вимушеному простой.

У разі деокупації території та повернення населення Кременської територіальної громади до покинутого місця проживання КНП «Кременська БЛ КМР» надасть необхідну медичну допомогу на вторинному рівні за зареєстрованим місцем знаходження медичного закладу: Луганська обл., м. Кременна, вул. Перемоги 1А. в повному обсязі.

Первинна медико-санітарна допомога. До початку бойових дій на території Кременської міської територіальної громади функціонувало 5 лікарських амбулаторій загальної практики-сімейної медицини та 4 фельдшерських пункти. Первинна медико-санітарна допомога населенню Кременської міської територіальної громади надається КНП «Центр ПМСД Кременської міськради».

Медичну допомогу населенню Кременської міської територіальної громади надають 20 лікарів та 30 середніх медичних працівників. Укомплектованість посад лікарями складає 100%, забезпеченість на 10 тис. населення складає 9,3. Питома вага атестованих лікарів складає 100%. Прихований кадровий дефіцит - 55% (11 пенсіонерів).

Укомплектованість посад медичних сестер складає 100%, забезпеченість на 10 тис. населення - 14,41. Питома вага атестованих медичних сестер складає 87,2%. Проблем з кадрами немає. Кременський медичний фаховий коледж забезпечує потребу в фахівцях.

На очікувану деокупацію первинна ланка забезпечить надання медичної допомоги на первинному рівні в повному обсязі.

Територія Кременської міської територіальної громади Луганської області, на якій розташоване КНП «Центр ПМСД Кременської міськради», тимчасово окупована військами Російської Федерації з 18.04.2022 року, а також включена до Переліку тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України відповідно до наказу Міністерства інтеграції від 22.12.2022 №309. Внаслідок повномасштабного вторгнення усі заклади втратили місця своєї постійної дислокації та матеріально-технічну базу.

Відповідно до розпорядження начальника Кременської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області №01-01/51 від 25.07.2022, тимчасове місцезнаходження закладу на час дії правового режиму воєнного стану визначено за адресою: 33016 Рівненська обл., м. Рівне, вул. Фабрична будинок 20 та медичний заклад відновив свою роботу. Медичну допомогу на первинному рівні ВПО Кременської міської територіальної громади мають можливість отримати у волонтерських хабах: м. Київ, м. Дніпро, м. Рівне, м. Луцьк, м. Андрушівка - поліклінічний прийом, здійснюється видача медичних препаратів, також надаються консультації в дистанційному режимі.

Оцінюючи успіхи Збройних Сил України на сході України, розпочата підготовка медичних закладів до роботи в населених пунктах після деокупації. Розроблено поетапні плани відновлення роботи медичних установ, проводиться робота зі створення стратегічного запасу ліків, обладнання, генераторів та збереження кадрового потенціалу.

Після деокупації території та повернення населення Кременської міської територіальної громади на постійні місця проживання КНП «Центр ПМСД Кременської міськради» буде надавати необхідну медичну допомогу на первинному рівні за зареєстрованим місцем знаходження медичного закладу: Луганська обл., м. Кременна, вул. Перемоги 1А відповідно до договору з НСЗУ.

Стратегічною ціллю розвитку системи охорони здоров'я є відновлення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення.

Основні проблеми сфери:

- зруйнована інфраструктура та незадовільний стан матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів;
- недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами;
- погіршення стану здоров'я населення.

Основні завдання:

- залучення інвестицій для відбудови об'єктів медичної сфери (нове будівництво, капітальний ремонт) та придбання медичного обладнання (лабораторного, діагностичного, санітарного транспорту);
- збереження кадрового потенціалу та підвищення рівня кваліфікації медичних працівників;
- забезпечення профілактики та ранньої діагностики захворювань;
- реалізація державної політики у сфері охорони здоров'я за програмою «Доступні ліки», що найбільше впливають на показники смертності або відчутно погіршують життя людини;
- підтримка мешканців громади, які потребують додаткової медичної допомоги.

Очікувані результати:

- відновлення та модернізація матеріально-технічної бази медичних закладів;
- покращання якості та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню; забезпечення населення ефективними, безпечними і якісними лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- поліпшення стану здоров'я всіх верств населення, зниження рівня захворюваності, інвалідності, смертності, продовження активного довголіття і тривалості життя;
- охоплення медичним обслуговуванням центрами первинної медико-санітарної допомоги 100 % населення області.

Цивільний захист

Сталий соціально-економічний розвиток територіальної громади та зростання добробуту її населення неможливі без вирішення питань безпеки життєдіяльності людини, її захисту від різних надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій як в мирний час так і в особливий період. Для розв'язання проблем цивільного захисту населення та обстеження території громади під час військового стану та після оголошення про його припинення, спричиненого російською військовою агресією, запобігання надзвичайних ситуацій техногенного, природничого та військового характеру, розпорядженням начальника міської військової адміністрації від 25.06.2022 року №01-01/26 була затверджена «Цільова програма розвитку цивільного захисту населення і територій Кременської міської територіальної громади на 2022-2024р.р. У 2022-2023 роках відділом з військового обліку, мобілізаційної роботи та цивільного захисту згідно програми виконані наступні заходи з цивільного захисту:

- 16.09.2022 розпорядженням начальника міської військової адміністрації №01-01/82 був створений координаційний штаб з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади та затверджено Положення про нього;
- 20.12.2022 розпорядженням начальника міської військової адміністрації №01-01/193 затверджені норми та обсяги накопичення матеріально – технічних засобів для місцевого матеріального резерву на 2023рік;
- 22.05.2023 розпорядженням начальника міської військової адміністрації №01-08/99 затверджений План основних заходів цивільного захисту Кременської міської територіальної громади Северодонецького району Луганської області;
- 22.05.2023 розпорядженням начальника міської військової адміністрації №01-08/96 утворена Кременська міська субланка Северодонецької районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та затверджено Положення про неї;
- 07.10.2022 розпорядженням начальника міської військової адміністрації №01-01/93 створена місцева комісія з питань техногенно – екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій та затверджено Положення про неї;
- на засіданні координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади затверджено Календарний план відновлення роботи

виконавчих органів влади та забезпечення життєдіяльності населення на деокупованих територіях Кременської громади Северодонецького району Луганської області;

- на засіданні координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади затверджено План дій щодо життєзабезпечення деокупованих населених пунктів на території Кременської міської територіальної громади;

- на засіданні координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади створені аварійно – ремонтні бригади для проведення невідкладних відновлювальних робіт;

- на засіданні координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади затверджувалось забезпечення розгортання та функціонування пунктів незламності (обігріву);

- на засіданні координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади затверджено персональний склад робочих груп з відновлення роботи органів державної влади на деокупованих територіях Кременської міської територіальної громади;

- на засіданні координаційного штабу з питань деокупованих територій Кременської міської територіальної громади затверджено План першочергових дій зі стабілізації та реінтеграції деокупованих територіях Кременської міської територіальної громади.

На території громади розташовано 27 потенційно-небезпечних об'єктів, з них 8 об'єктів підвищеної небезпеки, 2 хімічно, 16 вибухово-небезпечних об'єктів, а також магістральний газопровід загальною довжиною 26 км, 2 газоконденсатних родовища і підземне сховище газу (с. Червонопопівка).

У громаді розташовані зони лісів загальною площею 30,3 тис. га, з них 80% - хвойні. У пожежонебезпечній зоні знаходиться 8 населених пунктів, 3 оздоровчих дитячих табори, санаторій «Озерний» та 5 баз відпочинку.

Для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природничого та військового характеру створено місцевий матеріальний резерв з метою екстреного використання його у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Причинами виникнення надзвичайних ситуацій на території громади – проведення активних бойових дій.

Основні проблеми:

- незадовільний стан пожежної безпеки в громаді;
- відсутність системи оповіщення в громаді;
- недостатнє накопичення регіонального матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Основні завдання:

- затвердження та реалізація Плану основних заходів цивільного захисту Кременської громади (щороку);
- підвищення ефективності функціонування системи безпеки, обстеження та проведення розмінування населених пунктів громади;
- поповнення місцевого матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпеченість матеріально-технічною базою.
- профілактика правопорушень;
- підвищення ефективності превентивних заходів у сфері цивільного захисту;
- підвищення результативності превентивних заходів у сфері техногенної безпеки;
- розвиток системи територіальної оборони.

Очікувані результати:

- підвищення рівня безпеки населення і захищеності території громади від наслідків надзвичайних ситуацій;
- забезпечення оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;
- накопичення місцевого матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

- підтримка системи територіальної оборони.

РОЗДІЛ 2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Метою Програми є забезпечення відновлення та розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Кременській громаді.

Мета досягається через реалізацію п'ятих стратегічних цілей:

Стратегічна ціль 1. Територія розвитку бізнесу, агропромислового комплексу та залучення інвестицій.

Стратегічна ціль 2. Привітна громада комфортного відпочинку, активного туризму та дозвілля.

Стратегічна ціль 3. Енергоефективна громада з якісною системою життєдіяльності.

Стратегічна ціль 4. Громада де цінують кожну людину та створюють умови для її розвитку.

Стратегічна ціль 5. Місто сучасного управління та відкритої влади.

Таблиця 2.1.

Структура стратегічних, операційних цілей та завдань

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Територія розвитку бізнесу, агропромислового комплексу та залучення інвестицій.	1.1. Розвиток малого та середнього бізнесу, жіночого та молодіжного підприємництва.	1.1.1. Розвиток бізнес-асоціацій, інституцій підтримки бізнесу
		1.1.2. Ефективне партнерство та активний діалог влади та бізнесу
		1.1.3. Запровадження системи фінансової підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу в пріоритетних для ОТГ галузях економіки.
		1.1.4. Активна виставкова діяльність, продукція місцевих товаровиробників та надавачів послуг відома та впізнавана по всій Україні.
		1.1.5. Підтримка розвитку підприємництва у тому числі серед жителів сільської місцевості, жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та людей з обмеженими можливостями.
		1.1.6. Підтримка розвитку бізнес-кластерів.
	1.2. Розвиток агропромислового комплексу та сільгоспкооперації.	1.2.1. Підтримка створення кооперативів (сільськогосп- та сільгоспобслуговуючих).
		1.2.2. Сприяння створенню сімейних фермерських господарств.
		1.2.3. Сприяння підвищенню ефективності роботи сільгоспвиробників.

	1.3. Маркетинг території та залучення інвестицій.	1.3.1. Формування інвестиційної привабливості громади.
		1.3.2. Просування продукції промислового комплексу громади на внутрішньому та зовнішньому ринках.
		1.3.3. Поліпшення інвестиційного клімату громади
		1.3.4. Розробка нового інвестиційного процесу в післявоєнний період.
		1.3.5. Сприяння розвитку інноваційного підприємництва
2. Привітна громада комфортного відпочинку, активного туризму та дозвілля.	2.1. Сприяння розвитку туристичної галузі.	2.1.1. Розробка туристичних продуктів що засновані на послідовному аналізі інтересів та цінностей туристів з урахуванням принципів інклюзивності.
		2.1.2. Створення місцевої системи туристичної інформації та використання ІТ простору для її розміщення.
		2.1.3. Сприяння модернізації, технічному переоснащенню існуючих засобів розміщення туристів, а також побудові нових об'єктів туристичної інфраструктури за сучасними проектами з дотриманням принципів універсального дизайну.
		2.1.4. Облаштування об'єктів туристичної інфраструктури комунальної власності з дотриманням принципів універсального дизайну.
		2.1.5. Популяризація території ОТГ як туристично-привабливої з використанням бренду території.
		2.1.6. Забезпечення базової доступності для маломобільних груп населення.
	2.2. Приведення рекреаційних територій до відповідних стандартів якості з урахуванням принципів інклюзивності.	2.2.1. Інвентаризація зон рекреації та їх паспортизація.
		2.2.2. Збереження та розвиток зелених рекреаційних зон.
	2.3. Креативний культурний простір.	2.3.1. Створення сучасних громадських просторів.
		2.3.4. Підтримка різноманітності культурно-відпочивальних ініціатив з урахуванням місцевих традицій.
		2.3.3. Розвиток туристсько-краєзнавчого шкільного напрямку.

3. Енерго-ефективна громада з якісною системою життє-діяльності.	3.1. Розвиток та забезпечення функціонування системи житлово-комунальних послуг.	3.1.1. Якісне водопостачання та водовідведення.
		3.1.2. Впровадження сучасної комплексної системи ціноутворення вартості житлово-комунальних послуг ОТГ.
		3.1.3. Ефективна система муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу.
		3.1.4. Енергоефективне управління будівлями та створення діалогової платформи для населення.
		3.1.5. Термомодернізація комунальних будівель.
		3.1.6. Сприяння розвитку та забезпеченню функціонування КП «Креміннаводоканал»
	3.2. Чисте довкілля, якісний благоустрій.	3.2.1. Створення комплексної системи поводження з ТПВ.
		3.2.2. Благоустрій території, озеленення.
		3.2.3. Екологічні акції та освіта.
		3.2.4. Рекультивація полігону ТПВ та будівництво нового.
		3.2.5. Розчистка басейну річки Красна.
		3.2.6. Реалізація стратегії Луганської області з утилізації ТПВ шляхом централізованого збору та переробки.
		3.2.7. Просторовий розвиток території
		3.2.8. Підвищення екологічної свідомості
		3.2.9. Охорона та раціональне використання природного середовища
		3.2.10. Забезпечення функціонування (фінансова підтримка) КП «Кремінське господарство»
	3.3. Розбудова транспортної інфраструктури та поліпшення транспортної доступності.	3.3.1. Впровадження сучасної системи управління транспортною інфраструктурою з дотриманням принципів універсального дизайну.
		3.3.2. Розвиток громадського транспорту та забезпечення якісної транспортної пропозиції.
	3.4. Відновлення житлового фонду	3.4.1. Проведення обстеження житлового фонду
		3.4.2. Проведення комплексу процедур щодо забезпечення відновлення житлового фонду

4. Громада де цінують кожну людину та створюють умови для її розвитку.	4.1. Різноманітне культурне середовище.	4.1.1. Забезпечення доступності та актуальності соціокультурних послуг для всіх категорій населення незалежно від статі, місця проживання, рівня статків та інших соціально-демографічних характеристик.
		4.1.2. Підтримка різноманітності творчих процесів у просторі культури.
	4.2. Якісні соціальні послуги.	4.2.1. Підвищення соціальної захищеності мешканців.
		4.2.2. Відновлення будівель соціальної сфери та матеріально-технічної бази комунальних установ
		4.2.3. Підвищення ефективності функціонування системи соціальної допомоги.
		4.2.4. Посилення співпраці з приватним сектором, неприбутковими та неурядовими організаціями.
		4.2.5. Забезпечення своєчасності та належного рівня матеріальної допомоги незахищеним та малозабезпеченим категоріям населення.
	4.3. Якісна освіта.	4.3.1. Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт закладів освіти
		4.3.2. Упорядкування мережі закладів освіти.
		4.3.3. Оновлення матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти
		4.3.4. Забезпечення закладів освіти достатньою кількістю педагогічних кадрів.
		4.3.5. Формування єдиного інформаційно-освітнього простору та розвиток нових освітніх форм та забезпечення національно-патріотичного виховання дітей та молоді
		4.3.6. Профорієнтація молоді громади.
		4.3.7. Розвиток позашкільної освіти та підвищення зайнятості молоді.
	4.4. Доступна медицина та здорова громада.	4.4.1. Оснащення медичних закладів сучасним обладнанням із застосуванням нових технологій діагностики й лікування.
		4.4.2. Створення комфортних умов для роботи медичних працівників та перебування пацієнтів.
		4.4.3. Здоровий спосіб життя, профілактика захворювань.

		4.4.4. Розбудова мережі сучасних спортивних закладів та споруд.
5. Місто сучасного управління та відкритої влади.	5.1. Відкрите та ефективне врядування.	5.1.1. Створення ефективних механізмів комунікації влади з мешканцями громади для забезпечення прозорості прийняття рішень та підвищення рівня муніципальних послуг.
		5.1.2. Ефективна організаційна структура ОТГ та управління ресурсами з урахуванням елементів гендерно-орієнтованого бюджетування та планування.
	5.2. Активна громада.	5.2.1. Створення умов для ефективної роботи існуючих та створенню нових активних Громадських організацій (ГО), інтеграція жителів сільської місцевості, жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та людей з обмеженими можливостями до суспільного життя.
		5.2.2. Впровадження системи консультацій з громадськістю, залучення громадян до управління містом та контролю за діяльністю ОТГ.
	5.3. Розбудова інфраструктури що сприяє підвищенню громадської безпеки.	5.3.1. Безпека на вулицях.
		5.3.2. Безпека на дорогах.
		5.3.3. Створення умов з організації дотримання громадської безпеки та своєчасного реагування на надзвичайні ситуації.
		5.3.4. Розвиток системи територіальної оборони громади
		5.3.5. Підвищення ефективності превентивних заходів у сфері цивільного захисту

Виконання завдань Програми дасть змогу відновити економічний потенціал громади з міцним підґрунтям для стабільного зростання якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Кременській громаді Луганської області через військову агресію російської федерації.

Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми соціально-економічного та культурного розвитку Кременської міської територіальної громади на 2024-2027 роки наведені у додатку 2 до Програми.

3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКАХ

Ресурси бюджету громади

тис.грн.

	2023 рік (очікуване)	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Власні доходи бюджету громади, в т.ч.	228587,7	253275,2	271004,4	286722,7	301058,8
Податкові надходження	130000,0	144040,0	154122,8	163061,9	171215,0
Неподаткові надходження	15182,4	16822,1	17999,6	19043,6	19995,7
Міжбюджетні трансферти	83405,3	92413,1	98882,0	104617,2	109848,1

Структура видатків бюджету громади

тис.грн.

	2023 рік (очікуване)	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Усього	228587,7	253275,2	271004,4	286722,8	301058,8
Державне управління	31122,9	34484,2	36898,1	39038,2	40990,1
Освіта	47989,7	53172,7	56894,8	60194,7	63204,4
Охорона здоров'я	0	0	0	0	0
Соціальний захист та соціальне забезпечення	34764,2	38518,7	41215,0	43605,5	45785,7
Культура і мистецтво	2463,0	2729,0	2920,0	3089,4	3243,9
Фізична культура і спорт	271,2	300,5	321,5	340,2	357,2
Житлово-комунальне господарство	1260,8	1397,0	1494,8	1581,5	1660,6
Економічна діяльність	26041,5	28854,0	30873,8	32664,5	34297,7
Інша діяльність	84674,3	93819,1	100386,4	106208,7	111519,1

Заступник начальника військової адміністрації
з житлово-комунальних та соціальних питань

Н.М. Макогон